

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIX Rugpjūtis – August 30, 1984 Nr.33

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

V. STUOGIS kviečiamas profesorauti į New Yorką

Humanitarinių mokslų institutas Brooklyno kolegijoj pakvietė prof. Vytautą Skuodį dėstyti ateinančiais mokslo metais New Yorke. Brooklyno kolegija yra New Yorko miesto universiteto padalinys.

Prie šios iniciatyvos prisidėjo Lietuvių Informacijos Centras, kuris kolegijos profesūrai prašant, suteikė geologo Skuodžio biografinius duomenis.

Prof. Robertas Viscusi, humanitarinių mokslų instituto direktorius Brooklyno kolegijoj, naudodamasis šiomis žiniomis, parašė du laiškus: vieną pačiam Skuodžiui, o kitą TSRS Mokslo Akademijos Žemės mokslų direktoriui, akademikui A.P. Vinogradovui. Laiškus žadėjo perduoti į Maskvą vykstantis mokslininkas, kuris ten dalyvavo geologų konferencijoj.

Siuose laiškuose Viscusi išdėsto, kad jo vadovaujamas institutas ruošia paskaitų ciklą apie mokslą ir aplinkos apsaugą. 'Šiam tikslui', rašo Viscusi, 'kviečiame prof. Vytautą Skuodį dalyvauti'. Institutas sutinka padengti prof. Skuodžio kelionės ir apsigyvenimo išlaidas, bei pridėti tūkstančio dolerių honorarą.

Laiške Vinogradovui Viscusi prašo jo, kaip aukšto rango mokslininko, pritarti šiai iniciatyvai, nes paskaitų ciklo tema yra svarbi visam pasauliui 'Aš tikiu, kad Jūs ... suprasite šio taršos klausimo neatidėliotinumą ... Zinau, kad šis pritarimas nulems prof. Skuodžio kvietimo įgyvendinimą'. pabrėžia Viscusi.

Cikagoj gimęs Vytautas Skuodis buvo nuteistas 1980 m. septyneriems metams griežto režimo lagerio ir penkeriems metams tremties už anti-sovietinę agitaciją ir propagandą. Jis buvo atleistas iš docento pareigų Vilniaus universitetė už 'amoralų elgesį', nes kratos metu pas jį bute buvo rasta jo parašyta mokslinė studija - 'Dvasinis genocidas Lietuvoje' Skuodis taip pat priklausė Lietuvos Helsinkio grupei bei Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katolikų Komitetui.

Skuodis atlieka bausmę USSR, 431200 Barashevo, Mordovskaya ASSR, Tenguševsky raion, Uchr. ZhKh 385/3-5. Jo žmona Irena su dukromis Giedre ir Daiva gyvena Vilniuje, Vandentiekio g-vėje 44-4.

Atsisveikinant su vasarą... Grandinėlės šokėjos prie Erie ežero.

J. Garlos nuotr.

Reaganas ir Jalta

Susitarimas geras, bet nevykdomas

Vytautas Meškauskas

Deka sovietų neįprastai greitai reakcijos, prezidento Reagano priešrinkiminė gražbylystė virto atkreipiančiu dėmesį pareiškimu. Penktadienį, rugpjūčio 17 d., prezidentas Baltuosiuose Rūmuose priėmė lenkų delegaciją priešpiečiams, Varšuvos sukilimo prieš vokiečius 40-sias metines paminėti. Ten kalbėdamas jis pareiškė, kad

'JAV atmėta bet koki Jaltos susitarimo aiškinimą, jog JAV sutiko su Europos padalinimu į įtakos sferas'. Dar daugiau: 'Mes (amerikiečiai) žiūrime į tą susitarimą kaip didžiųjų valstybių pasižadėjimą atstatyti pilną nepriklausomybę ir leisti joms laisvai išsirinkti vyriausybes visom išnacių išvaduotom šalim po antrojo pasaulinio karo ... Nėra jokio pagarindo Sovietų Sąjungą ir mus pačius atleisti nuo to įsipareigojimo. Pasyvus sutikimas su nuolatiniu Rytų Europos tautų pavergimu nėra priimtina alternatyva'.

Toliau jis nurodė, kad 1981 metais, kada atrodė, jog Len-

kija ištiks Vengrijos 1956 m. ir Cekoslovakijos 1968 m. likimas, jo administracija pakėlusi balsą už lenkų laisvę ir griebėsi sankcijų.

Tuoju po priešpiečių Baltųjų Rūmų pareigūnas paaiškino korespondentams, kad Reagano kalba nebuvo kokių naujos politikos paskelbimas, bet tik prezidento susirūpinimo žmonių teisėmis Rytų Europoje pabrėžimas. Atseit - daugiau ar mažiau priešrinkiminis pareiškimas, siekiant tam tikros tautinės grupės simpatijų.

Pasaulio dėmesį į tai, ką prezidentas pasakė priešpiečiuose lenkams, atkreipė oficiali sovietų agentūra TASS, skelbdama, kad Reagano pareiškimas yra

'Iššūkis Europos pokariniam politiniam susitvarkymui ... ir niekas, net ir ne Baltieji Rūmai, neturi teisės abejoti Jaltos konferencijos sutarimais bei Helsinkio 1975 Aktu, kurie patvirtino sienas Rytų Europoje'.

Iš rinkimų perspektyvos žiūrėnt, tokia reakcija Reaganui

gali būti naudinga, nes ta pačia tema užklausti demokratų kandidatai į prezidento ir viceprezidento postą turėtų aiškiai pasisakyti už vieną ar kitą pusę. Kol kas jie kritikuoja Reagano politiką už tai, kad jis nesidera su sovietais, nepalaiko kontaktų su sovietų vadais ir net juokais grasina juos subombarduoti. Bet kaip jis gali derėtis, jei sovietų vadai vieną po kito miršta kaip musės, o derėtis sovietai nori tik apie tai, ko dar neturi savo naguose? Amerikiečių savigarda dar nėra visai užgesusi. Kiekvienu atveju dar niekas nebandė laimėti rinkimų ją paneigdamas.

Tasso reakcija išduoda ne tik sovietų susirūpinimą Reagano perrinkimu, bet dar daugiau jų nervinimą dėl įvykių raidos Rytų Europoje, apie kuriuos kalbėjome pereinam numeryje. Jie turi pagrindo būkštauti, kad Europa slysta iš jų nagų ir tai eigai sustabdyti jiems reikalinga įtempta padėtis.

Pravartu atsiminti, kad Jalta ne pirmą kartą iškyla JAV rinkimų proga. Jau 1952 me-

tais respublikonai žadėjo 'atšaukti' Jaltą ir pašalinti iš Valsybės D-to tuos, kurie prie jos prisidėjo, tačiau išrinktas prezidentu Eisenhoweris nieko nepadarė.

1968 m. trečios partijos kandidatas, tada buvęs ir dabar esantis Allabamos gubernatorius George C. Wallace kaltino savo varžovus respublikoną Nixoną ir demokratą Humphrey, kad jie, būdami kongrese, pritarė Jaltos susitarimams nors tie iš tikro niekada nebūto ratifikuoti.

(Nukelta į 2 psl.)

POPIEŽIUS UŽ LIETUVĄ

Pereitą sekmadienį, rugpjūčio 26 d., Popiežius Paulius II, laikydamas lietuviškai šv. Mišias Vatikane, smarkiai reagojo į Maskvos nenorą leisti jam aplankyti Lietuvą, griežtai pasisakydamas prieš sovietų vykdomą religijos varžymą Lietuvoje.

Šią informaciją pranešė telefonu sol. Regina Zymanaitė-Peters, kuri šiuo metu koncertuoja Italijoje.

Ji pastebėjo, kad visa italų spauda ir televizija plačiai ir palankiai komentavo šį popiežiaus pamokslą.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Dirva*

Valstybės sekretorius Schultz apie padėtį. - Respublikonų konvencija ir platforma. - Pastabos dėl Ferraro bylos.

Pereitą savaitę dėmesio centre buvo respublikonų konvencija ir demokratų kandidatės į viceprezidentės postą R. Ferraro finansiniai ir šeimyniniai reikalai, kurie savaitės pradžioje net konkuravo dėl pirmos vietos laikraščiu puslapiuose ir televizijos transliacijose. Gal dėl to didesnio dėmesio nesusilaukė Valstybės Sekretoriaus George P. Shultz kalba antradienį, užsienio karų veteranų konvencijoje Chicagoje. Reikia pastebėti, kad Valstybės Sekretoriai paprastai susilaiko nuo dalyvavimų ir kalbų partijų konvencijose, kur niekas nekaltina 'diplomatiskai', bet - puldami savo oponentus - gana grubiai nesiskaito su tiesa, kad tik išryškintų savo pusės gerumą.

Konvencijoje užsienio politikos reikalais kalbėjo JAV ambasadorius Jungtinėm Tautom Jeane Kirkpatrick, kuri iki šiol buvusi registruota demokratė - pradėjo su prezidento Harry Trumano citata apie amerikiečių dvasios stiprybę, priešpastatydama ją Carterio laikams, kada JAV laikėsi strauso politikos -- kišo galvą į smėlį ir kaltės dėl sovietų veržimosi visais frontais ieškojo tik pas save.

Ji baigė citata iš prancūzų rašytojo Jean François Revel, kad civilizacija, kuri jaučiasi už viską kalta, tokia ir yra, ir jai dėl to trūksta energijos bei ištikinimo reikalingo apsigynimui. Tokią savo kaltės pažiūrą atstovauja demokratai. Už tat amerikiečiai pasirinko Reaganą 1980 m. ir pasirinko šiais. Jos kalba buvo įspūdinga. Kad ji buvo labai gerai perduota - sutinka ir tie, kurie nepritaria jos turiniui.

Valstybės Sekretorius Shultz kalbėjo daug ramiau, nors ta pačia tema:

'Kaip jūsų Valstybės Sekretorius, aš galiu jums pasakyti

ti iš savo patyrimo, kad jokia diplomatija negali susilaikyti pasisekimo baimės atmosferoje ar silpnumo pozicijose'.

Istorijos banga esanti palanki Amerikai ir priešinga sovietų užmačioms. Rytų Europa nori demokratijos ir laisvės. Tai stipri ir vis auganti jėga: 'Mes niekada nesutiksime su padalintos Europos idėja. Laikas nėra imperialistinio dominavimo pusėje. Gal savo gyvenimo laikotarpyje mes dar nematysime laisvės Rytų Europoje. Tą patį galima pasakyti ir apie mūsų vaikus, tačiau kada nors tai atsitiks. Pasaulio ateitis yra laisvės ateitis'.

Shultzas skambėjo panašiai kaip porą dienų prieš tai kalbėjęs lenkams Reaganas (žiūr. 1-mą pusl.). Į kylantį klausimą, kaip padėti pasiekti laisvės Europai, jis davė tokį atsakymą:

'Kantrybė yra dorybė užsienio politikoje, kaip ir asmeniniame gyvenime. Faktas yra, kad mes padedame savo interesams ne tiek per didelį pasisekimą, per lemiamas kovas, per viršūnių susitikimus ar iškilmingas konferencijas, bet per nuolatinį budėjimą ir laikymąsi sveikos politikos'.

Konvencijos priimta platforma, kuri yra tik gerų norų pareiškimas, aiškina:

'Pastovūs ir taikingi santykiai su Sovietų Sąjunga yra pageidaujami ir galimi, bet jie priklauso nuo Amerikos stiprumo ir pasiryžimo patikimumo. Mes blaiviai žiu-

rime i Sovietų Sąjungą ... Sovietų elgesys prie derybų stalo negali būti atskirtas nuo jų elgesio kitur ... Ne kantrumas pasirašyti su sovietais susitarimus bet kuria kaina ... neturi aptemdyti tikrovės ...'

...

Kaip jau pastebėjome, nuo konvencijos dėmesį savaitės pradžioje buvo atitraukusi G. Ferraro formalumų byla. Nesustosime prie jos detalių, tik kiek pakalbėsime apie tą progą paryškėjusias komplikacijas JAV politiniame gyvenime.

Kaip žinia, isivelti į politiką čia gali arba asmeniškai turtingi, arba užpakalyje savęs turintieji labai stiprią organizaciją. Laimėjęs kokį politinį postą žmogus dažniausiai yra pakankamai apmokamas, kad galėtų išgyventi su šeima. Tai nesukėlė nesusipratimų anksčiau, kai dirbdavo ir kandidatavo vienas asmuo, paprastai vyras. Bet ką daryti šiais laikais, kada šeimas dažnai su daro du profesinai? Nėra komplikacijų, jei jie abu turi valdines pareigas, kaip Transportacijos Sekretorė ir jos vyras Senatorius. Komplikacijos prasideda, kai senatoriaus žmona, pavyzdžiui, verčiasi nekilnojamo turto pirkimo-pardavimo tarpininkavimu.

Taip resp. sen. M.O. Hatfield žmona uždirbo \$55,000 už ipirsimą tūlam graikų pinigų čiu pusės mil. dol. verto kondominio. Nelaimė, senatorius išdavė rekomendaciją laišką tam graikui, pritarėdamas jo sumanymui praveisti per Afriką naftos vamzdžių li-

■ Iš kitos pusės

Kodėl sovietai neįsileidžia siuntinių? Atrodo, kad kas, kas, bet VILNIS turėtų žinoti. Juk ji pilna Vilniaus prisiųstos medžiagos, ten jai ir 65 m. sukakties albumas spausdinamas, tačiau išsiaiškinti aukščiau minėtą klausimą vienas jos skaitytojas išsirengė pas gudresnius dypukus ir apie tai parašė atvirą laišką rugpiūčio 2 d. Nr. Viena dypukė jam pasakojusi, kad rusai uždraudė iš pavydo, nes Lietuvoje žmonės gražiau rėdosi negu Rusijoje. Kitas — už tai, kad ėjo spekuliacija iš Lietuvos atsiųstais grybais bei gintarais ir kai kas dėl to pralobęs. Pagaliau:

"Šnekantis toliau išsišnekom, dėl draudimo siuntinėti nėra ko daug jaudintis ar aliarmuoti. žmonės iš Lietuvos nebekaulins, nebeverkšlens, kad klampuoja neišbrendamą skurdą."

Kitos veiklos pas vilniečius ne daug. Važinėja į svečius, aplanko į laikiną ir amžiną poilsį iškeliavusius. Duodami telefono Nr. nespėjusiems pasveikinti kokius sukaktuvinius. Visai tai medžiagai būdinga sekanti žinutė:

"— Kaip daugelis skaitytojų žinote, kai Mykolas Marazas buvo gyvas, susisiekti telefonu su Julija Maraziene dėl žinių į laikraštį buvo nelengva, nes vyras ligonis dėl to nervindavosi. Dabar, kai Mykolas Marazas numirė, reikalai pasitaisė ... galima skambinti bile kada ..."

Ne be to, kad būtų pasisakyta prieš Reaganą, kuris rinkimus turėtų pralaimėti:

"Bet atvertus antrą lapą, kad Amerikos didžiąją politiką valdo imperialistiniai korporacijų ir monopolijų interesai, gali būti visko".

Kaip rašo Partijos istorijos instituto d-rus R. Šarmaitis iš Vilniaus, šios šalies laikraščiai VILNIS ir LAISVĖ, turbūt kaip revoliuciniai organai užsienyje, yra komplektuojami tame institute, tačiau nuo 1984 pradžios jam tekė VILNIES numerius "gaudyti pas įvairius asmenis ir gabenti į institutą".

Prieraše prie laiško redakcija atsiprašo už nesiuntimą. Girdi:

"Tai atsitiko todėl, kad atsitiktinai buvo iškritęs iš skaitytojų stalčiaus stencleris."

Atrodo, kad 'iškrito' ir daugiau kas. Ir ne tik iš stalčiaus. (vm)

nija. Tai, žinoma, iškėlė klausimą, kad gal pinigai buvo sumokėti už tą laišką, bet ne tarpininkavimą kondominio pirkime.

Kad nuo tokių galimybių apsisaugoti, ponias Zaccaro, kandidatavodama 1978 m. į kongresą grįžo prie savo mergautinės pavardės Ferraro, pildė atskirai nuo vyro mokesčius ir įstatymo reikalaujamuose dokumentuose pažymėjo, kad su savo vyru biznio reikaluose nieko bendro neturi. Bet visa tai nepanaikino fakto, kad ji turi vyrą ir su juo gyvena. Pagal amerikoniškus papročius kandidatai visur rodo su savo žmonomis ar vyrais, bei vaikais. Tą patį padarė ir Ferraro, parinkta Mondale būti jo viceprezidente. Kaip tai suderinti su turto išskyrimu nuo

vyro? Ar galima reikalauti, kad šiuo atveju vyras mestų savo profesiją, kuri jam padėjo susikrauti 3.8 milijonų dolerių kapitalą? Pagaliau, jei vyras ar žmona turi dėl savo antros pusės mesti savo sėkmingą profesiją, ar ateityje tai nesulaikys daug tikrai kvalifikuotų kandidatų nuo politiko ar politikės karjeros? Jau dabar neatrodo, kad tą luomą šiame krašte sudarytų tinkamiausi jam asmenys. Ateityje jų lygis dar daugiau kris.

PLANT MANAGER

Expanding company looking for good person to take charge of plastic blow molding plant. Must be experienced in all phases of blow molding, polyethylene and PVC containers. Send resume and salary requirements to: RIMCON DIV., RING CAN CORP., 2454 HUBBARD AVE., DECATUR, ILL. 62526. (33-39)

AUDRA Travel

kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE

Rugsėjo 4 Spalio 2
Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS Rugsėjo 10
VILNIUJE Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis.
Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

REAGANAS IR JALTA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Kai kas Reagano pareiškime įžiūri ir tam tikrą likimo ironiją. Konservatoriai puolė Rooseveltą už Europos išdavimą Stalinui Jaltaje, dabar Reaganas faktinai Rooseveltą gina.

Tiesą sakant, paskutiniaisiais metais eilė pasirodžiusių kritiškų knygų apie JAV karo vedimo būdus Italijoje ir Vak. Europoje pateisina Rooseveltą ir Churchillio norą neleisti iš karo išsijungti sovietams, kurie dabar giriasi Lenkijos išvadavimui pakloję net 600,000 savo karių gyvybių. Tur būt iš to išplaukia ir Reagano pažiūra, kad susitarimas buvo geras - bloga tik, kad sovietai jo nesilaiko.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYKS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PASKUTINIS SKAMBUTIS

Svarstant mūsų išeivijos do-
kumentaciją, t.y. istorijai
reikšmingų faktų rinkimą ir
aprašymą, Draugo nr. 155 ve-
damasis pastebi, kad "šioje sri-
tyje mūsų yra daugybė spragu,
nes daugybė istorinių išeivijos
momentų taip ir liko neaprašyti,
daugybė organizacijų archyvų
nukeliavo į šiukšlynus". Toliau pa-
sigėrima Australijos lietuvių išleis-
tu metraščiu, bet nieko neprasi-
tariama, ar pas mus JAV nėra
jokių vilčių, kad ta liūdna
būklė - jog mūsų istorinė me-
džiaga be paliovos plaukia į
šiukšlynus - būt pagaliau tai-
soma? Argi niekas iš vadovų
nejaučia pareigos savos kultū-
ros ir istorijos niekinimą su-
stabdyti?

Įvairių kultūros telkinių -
draugijų, sambūrių, tarybų,
komisijų ir kt. - turim apščiai,
tik jie užimti lengvesniais triū-
sais. PLB valdyboj yra vice-
pirmininkas kultūros reika-
lam - vienam asmeniui sunku
aprėpti vien eilinius rūpes-
čius: po pasaulį išsklidusius
dalinius informuoti ir ryšius
megzti, kultūros renginius ska-
tinti, finansus telkti ir paramą
parūpinti. Lituanistikos Insti-
tutas įsipareigojęs dirbti moks-
linėj srity. Žodžiu, išeivijos is-
torine dokumentacija kvaršint-
tis nėra kam. Ypač kai išeivi-
jos kultūrinį pulsą nuolatos ste-
bėti, rinkti faktus ir apdairiai
tvarkyti -- gana sudėtingas už-
davins, reikia išmanymo ir
sažiningo darbštumo. Gaila,
nė savanorių mėgėjų neatsi-
randa, kaip kadais gabusis
gudas Ružancovas mūsų kny-
gų bibliografiją išmaniai tvar-
kė.

Jautresnioji visuomenės da-
lis su viltim žiūri į būsimą kul-
tūros židinį - Lituanistikos ka-
tedrą prie universiteto Chica-
goj. Galbūt ši aukšto lygio ir
tvirtom lėšom aprūpinta istai-
ga pajėgs bent sukurti mūsų
kultūrinei veiklai rimtą pla-
ną - visą apimantį, išsamiai ir
proporcingai išbalansuotą,
nuosekliam vykdymui paruoš-
tą? Tuomet gal baigtusi ilga-
metė, skaudžiai spragota ap-
graibinė kultūros darbų mai-
šatis, kai ir milijoninis L. Fon-
das dideles sumas skirsto ne
pagal tiksliai žinovų išdirbtą
ilgalaikį planą, kaip priderė-
tų, tik - pagal atsitiktinius pra-
šymus, kasmet lyg deus ex
machina komisijai tikrai AD

HOC išdygstant. Taip daug
svarbių dalykų, kuriems nėra
kas lėšų išprašo, lieka užmirš-
ti.

Jeigu per keletą pokario de-
šimtmečių svetur nebūtume
taip baisiai apsilėidę savo kul-
tūros organizacinę veiklą ir
bent karo meto dokumentaci-
ją būtume rūpestingai paruo-
šę, gal nebūtume dabar sulau-
kę tokių neteisingų užpuolimų
ir nieku neparemtų, net su-
klastotų kaltinimų mūsų tau-
tai, kaip štai vokiečių milijo-
ninio tiražo žurnale Der Spiegel
Lietuvos žydas Leonidas
Olšvangas paskleidė pikčiaus-
ias fantazijas, išžiliai šmeiž-
damas Lietuvą.

Visi žino, kad karo meto įvy-
kiaiėjo jau mum netekus savos
valstybės, kai ji bolševikų
ir vokiečių užimta buvo dras-
koma ir mūsų tauta neturėjo
galios nei atsakomybės kanors
nulemti, nes pati buvo gniuž-
doma tremiama ir žudoma.
Tad pakaltinti gali būti tik at-
skiri asmenys, jei kurie nusi-
kalto. Bet piktas fanatikas pi-
la šmeižtus pasaulinė spau-
doj visų mūsų vardui, tiesos
nei tikrų faktų nepaisydamas.
O mes kaip tik pasigendami
tikrų faktų dokumentacijos pa-
našiams ekscesams tinkamai
atremti. Bet tylėti negalima.
Ir ne pavieniai asmenys ar
spaudos vienetai, tik Bendro
menės oriai rimtas žodis turi
atsiliepti į Spiegelio straipsnį.
Ta pati nelaimė ir su OSI by-
lom, kad išeivijos vadovų
trumparegiškumas istūmė
mus į klampynę ir nekaltieji
turi nukentėti. Todėl jau pas-
kutinis skambutis: privalu
skubom visas pajėgas ir lėšas
telkti anųjų metų dokumenta-
cijai surinkti ir paskelbtai. Ki-
taip tų kaltinimų ir šmeižtų
vis daugės, nes visi mato, kad
esam apsilėidę ir nepaslen-
kam teisingai savęs apginti.
Ant palinkusios liepos visos ož-
kos lipa. Ligšiolinis delsimas
neša mum visiem gėdą, o tau-
tai nepelnytą skriaudą. Mes
gražiai dainuojam ir šokam,
puikius banketus ruošiam, o
leidžiam bet kokiems išsišokė-
liam lietuvių tautą apjuodinti
nebūtom kaltėm.

Skirpstas

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Poolimpiniai apmąstymai

Kodėl sovietai neatvyko?

Los Angeles olimpinio ko-
miteto pirmininkas Peter
Ueberroth losangeliečius,
kurie ruošėsi rusų imperi-
jos sportininkams paruošti
lengvesnes pabėgimo sąly-
gas, pavadino "pakvaišėlių
grupe", kurią žurnalistas
m. dr. ("Draugas") pa-
krikštijo "mažeikininkais".
"Mažeikininkai" gavo pylos
iš to paties m. dr., iš "Aki-
račių", "Vienybės" ir iš
"Naujienų".

Gan skirtingai apie "ma-
žeikininkus" atsiliepė ame-
rikiečių spauda. Dave An-
derson (New York Times)
rašė: "Ta grupė susiforma-
vo protestui dėl Korėjos
lėktuvo 007 nušovimo. Tai
buvo žavus tikslas, kuris
jokiu būdu neužsitarnavo
Peter Ueberroth kandaus
pažyminio". Gi "Washing-
ton Times" editorialas no-
minavo "p. Ueberroth švin-
iniam aukso medaliui už
prašovimą pro šikšnele".
Amerikiečiai žurnalistai to-
kių medalių pasiūlė ir dau-
giau kam. Štai John Lofton
("Washington Times") au-
kso medalį už "labiausiai
idiotišką pareiškimą iš sė-
dimos pozicijos" (t. y. žur-
nalistams) siūlo tiems, ku-
rie teigia, kad "rusai šiemet
padarė tą patį, ką mes
jiems padarėme 1980".
(Kiek lietuvių žurnalistų
tokių medalių gautų?). Si-
dabro medalį Lofton už
"labiausiai idiotišką demo-
kratų prezidentinio kandi-
dato pareiškimą" siūlo Ga-
ry Hart, kuris pasakė, kad
sovietų boikoto būtų buvę
galima išvengti, "jei per
praėjusius tris su puse me-
tų būtų geresni su sovie-
tais santykiai". Jis nepa-
gailli ir bronzos medalio,
kurį už "labiausiai idiotišką
pareiškimą, padarytą
smailiagalvio intelektualo,
kuris greičiausiai nesuge-
bėtų tiesiai pastatyti savo
dviračio" skiria Jonathan
Sanders (iš Harriman in-
stituto), kuris CBS televi-
zijos programoje sovietų
neatvykimą pateisino tuo,
kad Amerika "emocionaliai
prispaudė juos prie sienos".

Olimpiada karikatūrose

Ne tik didieji Amerikos
laikraščiai ir žurnalai, bet
taip pat Japonijos, Korė-
jos ir Europos spauda pla-
čiai garsino Amerikos Bal-
tų Laisvės Lygos išleistą
karikatūrą, vaizduojančią
baltiečius atletus, už gran-
dinės laikomus rusiškos
meškos. Karikatūros auto-
rius — garsusis Hollywoo-
do filmų kartunistas Mike
Minor. Iš lietuviškų laikraš-
čių ta karikatūra pastebėta
tik "Sandaroje" ir tai su
nukirptu Baltų Laisvės Ly-
gos vardu. "Washington
Post" karikatūroje parody-
ti sovietų atletai, besiver-

čią per geležinę uždangą,
šokdami į aukštį, šokdami
su kartimi ir salto nuo šuo-
liams į vandenį lentos. Tar-
si atsakydamas į "Draugo"
m. dr. priekaištą, kad ne-
moralu esą kišti sovietų at-
letams į akis ir ausis ra-
ginimus pabėgti, "Washing-
ton Times" didžiulė karika-
tūra vaizduoja smoge pa-
skendusią skelbimų lentą
su "mažeikininkų" telefo-
no numeriu. Prie lentos
kalbasi du piliečiai: "Nesu-
prantu, kodėl taip jaudina-
masi dėl pabėgimus skati-
nančių skelbimų lentų...
Per smogą vis tiek nieko
negali matyti".

Žodinė satyra, pajuo-
kianti Kremlių, buvo ašt-
resnė už vaizdinę. Vienas
televizijos komentatorius,
pasišaipydamas iš pro-
sietinių žurnalistų, hipo-
križiškai besiskundžiančių
olimpiados supolitiniu, pa-
siūlė ne politiką, o sportą
išimti iš olimpiados ir pa-
čią olimpiadą iš Los Ange-
les perkelti į Afganistaną;
ne į Kabulą, o į tas vietas,
kur sovietai masiškai žudo
gyventojus. "New York
Times" pridėjo: "Sovietai
nuolat skundžiasi Los An-
geles nusikaltimų gausumu,
bet niekad neprisimena nu-
sikaltimų savo kariuome-
nės, kuri jau virš ketverių
metų laiko okupavusi Afga-
nistaną".

Vienas linksmy plaučių
skaitytojas laiške vienam
amerikiečių dienraščiui siū-
lo "Kremliaus karaliams"
siuorganizuoti Raudonąją
olimpiadą ir įvesti tokias
varžybas: (1) lipimai per
geležinę uždangą, (2) šo-
kimai per spygliuotų vielų
tvoras, (3) 100 metrų bė-
gimas per sieną, (4) pabė-
gimai heliu pripūstais ba-
lionais, (5) šokimai su kar-
timi per cementinę tvorą,
(6) pasinėjimas į vandenį
plaukimas į laisvę, (7) pa-
bėgimai parašutų pagalba.

Žurnalistas William P.
Cheshire, "Washington
Times" editorialų skyriaus
vyr. redaktorius, padarė
tokį pasiūlymą: "Už kiek-
vieną Los Angeles pastaty-
tą skelbimų lentą su anglų
kalba instrukcijomis norin-
tiems pabėgti Tarptautinis
olimpinis komitetas Sovie-
tų Sąjungoje pastato tokią
pat lentą su anglų kalba
instrukcijomis... Metų ga-
le sudaroma apyskaita ir
skiriamos premijos."

"Prašu Sabonį"

Alexander Wolff "Sport
Illustrated" žurnale rašė,
kad populiariausias Lietu-
voje krepšininkas esąs Sa-
bonis. "Kai lietuviai nueina
į svaiginamų gėrimų par-
duotuvę nupirkti vodkos ir
jei nori didelio butelio, tai
pasako "prašu Sabonį".
Sovietų krepšininkų trene-
ris, pagal žurnalo informa-
ciją, lapės prigimties rau-
donosios armijos pulkinin-
kas Alexander Gomelski
apie Sabonį irgi geros nuo-
menės: "Aš manau, kad jis
yra didžiausias mano laiko
krepšininkas". Gal dėl to m.
dr. "Drauge" rūpinosi, kad
Sabonis nepabėgtų, nes jis
palaiką tautos morale. Bet
toks rūpestis nereikalingas.
"Sport Illustrated" kores-
pondentas, kuris Gomelskio
komandą sekė šį pavasarį
Europos turnyruose, rašo:
Sabonis "už savo darbą ga-
li gauti gausų atpildą —
300 rublių (450 dol.) mė-
nesinį atlyginimą, butą ir
automobilį. Jis gali žaisti
Maskvoje ir studijuoti už
420 mylių Leningrade. Iš-
vykose į Vakarus jis ir kiti
žaidėjai nuolat jaučia ma-
lonią KGB agento draugys-
tę ir paties Gomelskio at-
liekamus atsitiktinius nak-
tinius patikrinimus".

Ir kodėl Sabonis turėtų
bėgti, jei, anot m. dr., nei
(Nukelta į 4 psl.)

RAŠINIŲ KONKURSAS JAUNIMUI

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių
konkursą jaunimui. Tema — LIETUVIŲ TAUTINĖ SĄ-
MONĖ IŠEIVIJOJE. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjun-
ga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą (16 iki 35
metų amžiaus) dalyvauti konkurse. Tema turi būti bent
aštuonių (8) mašinėlė spausdintų puslapių. Lituanistinių
mokyklų mokytojai, bei įvairių organizacijų vadovai yra
prašomi paskatinti jaunimą rašyti aukščiau minėta tau-
tine tema.

Konkurse dalyvaujantiems bus skiriamos dvi pre-
mijos už geriausius rašinius —

I Premija — \$500.00

II Premija — \$250.00

Premijų paskirstymui, jury komisija bus sudaryta,
ir paskelbta vėliau.

Konkurso rašiniai turi būti prisiųsti iki 1985 m.
sausio mėn. 15 d. (pašto antspaudas) sekančiu adresu:
Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, c/o Vida Jonušas,
12500 Pawnee Rd., Palos Park, Illinois 60464.

POOLIMPINIAI APMASTYMAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

Balfas jo buitiniams reikais čia nepajėgtų apsirūpinti?

Kodėl sovietai neatvyko?

Sovietinė spauda gerokai plūdo "mažeikininkus" už sovietų sportininkams daromas skriaudas, nors vis tvirtino, kad ne jų sovietai nusigandę. Amerikiečių spaudoje vaizdas visai kitas. Jau vien straipsnių antraštės, dažnai pirmuosiuose puslapiuose, daug ką sako: "The Washington Post": "Group Sets Safety Net to Snatch Defectors at Olympic Games", "Aided by IOC, Soviets Always Abuse Olympics", "Multi-Ethnic Group Cheers Victory in Diplomatic Guerrilla War", "Olympic Wailing — I find Ueberroth disgusting"; "The New York Times": "The Russian Bear's Big Bluff"; Londono "The Sunday Times": "Olympic defections, Inc."; "The Los Angeles Times": "Defections a Touchy Matter for Olympics"; "Dear Mother Russia: How's Solidarity on Olympic Front"; "The Chicago Tribune": "Ban the Soviets' lives up to name"; "The Christian Science Monitor": "Soviet Olympic pullout: why emigre agitation concerns Kremlin" ir t.t. ir t.t.

Amerikiečių spaudos pasisakymus paįliustruokime keliomis citatomis:

Iš "Washington Times": "Sovietų žodyne "saugumo garantijos" terminas... nereiškia to, ką atrodo turėtų reikšti. Jis nenurodo į fizinį pavojų, bet į olimpinį žaidimų šeiminių įsipareigojimą grąžinti visus pabėgėlius; kitaip sakant, pasielgti taip, kaip su Simu Kudirka"; "Pabėgimai olimpiados metu buvo pagrindinė priežastis, išbaidžiusi sovietus nuo atvykimo į Los Angeles".

Iš Londono "Sunday Times": "Rusams ypatingai ramybės nedavė visame pasaulyje galinčios nuskambėti anti-sovietinės demonstracijos ir komunistų bloko žmonių pabėgimai".

Iš "Los Angeles Times": "Nedalyvavimui pateisinti Sovietų Sąjunga priekaištauja, kad JAV-bės "nerodo noro garantuoti visų atletų saugumo, respektuoti jų teisių ir žmogiško kilnumo ir sukurti olimpiadai normalias sąlygas." Ką tie kaltinanti žodžiai reiškia... yra tai, kad Amerikos atsakingi pareigūnai atsiskaitė pritarti Maskvos reikalavimui neleisti anti-sovietinių demonstracijų, kurios planuojamos žaidimų metu".

Iš "Time" žurnalo: "Dau-

Sukaktuvininkas kun. dr. Tomas Žiūraitis, O.P.

Kun. dr. Tomas Žiūraitis, O.P. dvigubas sukaktuvininkas

Kun. dr. Tomas Žiūraitis, dominikonas vienuolis, filosofijos mokslų daktaras, eilės knygų autorius, mokslininkas ir pamokslininkas, Washingtono lietuvių kapelionas, šiemet yra dvigubas sukaktuvininkas, — 50 metų kaip jis padarė amžinuosius vienuolio įžadus ir 45 metai kunigystės.

Kun. Tomas Žiūraitis, prieš įstodamas į vienuolyną, turėjo Vytauto vardą. Jis gimė 1915 kovo 18 (Kitais metais jam su eis 70 metų!) Grigoriškės vienyje, Šimkaičių valsčiuje, Ra-

guma ekspertų sutaria, kad sovietai bijojo Amerikoje būti pažeminti demonstracijų ir pabėgimų".

Vienas iš spalvingiausių Amerikos politinių satyrų, Art Buchwald, "Washington Post" dienraštyje dialogais parašytą satyrą baigia tokiu pokalbiu:

— Jei sovietai yra Centrinėje Amerikoje ir mes ten esame, kodėl gi žaidimų iš Los Angeles neperkelti į El Salvadorą?

— Tai yra kvailiausias dalykas, kokį bet kada esu girdėjęs. Sakykim, sovietai atvyksta žaidimams į El Salvadorą ir, jiems pasibaigus, atsisako išvykti. Ką tada mes darome?

— Bet kokias mes turime garantijas, kad jie nepanors pasilikti Los Angeles, pasibaigus olimpiadai?

— Jokų. Ir, atvirai kalbant, mes manome, kad tai buvo pagrindinė priežastis, dėl kurios sovietai apsisprendė neatvykti.

Poolimpinius apmąstymus baikime Kanados estų savitrašio pasiūlymu apdovanoti Amerikos Baltų Laisvės Lygą aukso medaliu... už išbaidymą sovietų iš olimpiados.

Balticus

seinių apskrityje. Mokėsi jis Raseinių gimnazijoje.

Raseiniai gi buvo šaunus ir garsus Žemaitijos miestas. Čia buvo senas dominikonų vienuolynas. Vienuolyną rusai uždarė 19 amžiaus gale. Bet baltųjų tėvų prisiminimas liko. (Dominikonai nešioja baltą abitą). Liko jų gražios statybos, liko ir jų vienuoliška dvasia. Ta dvasia ir palietė jauną mokinį Vytautą Žiūraitį — jis 1933 metais įstojo į dominikonų vienuolyną. 1934 metais birželio mėnesį, atlikęs noviciatą Prancūzijoje, jis davė vienuoliškus įžadus. Taigi, jau 50 metų kaip jis nešioja baltą abitą, sako pamokslus, nes dominikonų ordinas yra pamokslininkų ordinas, skleidžia savo vienuoliškas idėjas ir gerina žmonių gyvenimą.

Kunigu jis įšventintas 1939 liepos 16, t.y. prieš 45 metus.

Susidarius sąlygom, Raseiniuose buvo atkurtas dominikonų vienuolynas. Ten teko laimėti ir jaunam dominikonui T. Žiūraičiui pereiti senais vienuolių keliais ir būti tos parapijos vikaru. Okupacijų pradžia jį išblovė iš Lietuvos, paskui vėl grįžo ir nukeliavo į Vilniaus dominikonų vienuolyną, ten dar gilino studijas ir sakė pamokslus Šv. Jono bažnyčioje.

Karo audros jį išblovė iš Lietuvos, gyveno Aukštutinėje Austrijoje, į Ameriką atvyko 1949, Providence, R. I., dominikonų kolegijoje dėstė vokiečių kalbą, 1950-56 buvo kapelionas Metuchene, N.J. 1956-62 buvo dominikonų motiniškoje vienuolio kapelionas Oxforde, Mich., ir ten pat La Lima kolegijoje dėstė. Nuo 1962 metų gyvena Washingtono dominikonų vienuolyne.

Washingtono dominikonų vienuolynas ir parapija yra pusiakelėje tarp Baltųjų Rūmų ir Kapitolio. Tad šio vienuolyno kunigai dažnai yra kviečiami į įvairias valdžios įstaigas, patį vienuolyną ir bažnyčią lanko žymūs politikai. Jis yra vienas iš kapelionų, kurie šokiadieniais laiko mišias Pentagono, Amerikos karo ministerijoje, kur dirba 30,000 žmonių. Jis taip pat mišias aukoja ir Fort McNair karinėje bazėje Washingtono, netoli dominikonų vie-

nuolyno. Toje bazėje gyvena šio krašto aukštieji karininkai.

Į dominikonų bažnyčią atvyksta ir Amerikos prezidentai, kiti aukštieji pareigūnai. Buvęs prezidentas L. Johnsonas su dukra Lucy bent kelis kartus yra išklausęs kun. Žiūraičio aukojamų mišių, taip pat ir pamokslų.

Be to, jis yra ir Washingtono lietuvių kapelionas. Prieš penkerius metus jis čia įkūrė lietuvių misiją. Paskutinį mėnesio sekmadienį, 2 val. popiet, jis lietuvių kalba aukoja mišias, pasako lietuvišką pamokslą. Toji lietuvių misija yra prisiglaudusi prie Trijų Karalių bažnyčios Georgetowne. Savo pareigas jis eina labai sąžiningai. Taip pat jis su misijomis ir pamokslais važinėja ir į įvairias lietuvių kolonijas. Dažnai atvyksta į New Yorko pašonę, į Bayonnę.

1981 gruodžio 17 jis atsigulė į ligoninę, kur jam buvo padaryta širdies operacija. Operacija gerai pavyko, netrukus buvo išleistas iš ligoninės, kad vienuolyne sveiktų ir stiprėtų. Imant gyslą iš kojos, įvyko užkrėtimas. Teko vėl grįžti į ligoninę. Užkrėtimas plėtėsi, ir jo padėtis blogėjo. Atrodė, kad jis neišliks.

Bet būna stebuklų, kaip sakė gydytojai. 1982 lapkričio mėnesį pradėjo atgauti jėgas ir buvo iš ligoninės išrašytas. Tais pačiais metais, pats dar sunkiai judėdamas, lietuvių misijoje jis aukojė mišias.

Kun. dr. Tomas Žiūraitis mėgo mokslą ir daug kur mokėsi. Mokėsi įvairiuose miestuose Vokietijoje, Belgijoje, Prancūzijoje. Filosofijos daktaro laipsnį jis gavo 1957 Salzburgo universitete, Austrijoje.

Jis yra parašęs eilę knygų visuomeniniams, religiniams klausimams. Bendradarbiauja spaudoje. (Darbininke parašė plačią studiją apie evoliuciją.) Jo disertacija išleista ir vokiškai, jos dalys įdėtos į kitus filosofinius leidinius. Savo filosofija jis atstovauja tomizmui, daugiausia domisi kultūros filosofijos klausimais.

(p.j.)

PHYSICAL THERAPIST
Immediate opening for a Reg. Physical Therapist for Progressive Home Health service. Experience preferred. Opportunity for advancement. Excellent salary and benefits plus mileage. Call or send resume to: Dixie Sensabaugh, Director of Home Health Care, COX MEDICAL CENTER, 1422 N. Jefferson, Springfield, Mo. 65802. 417-836-3286. (25-32)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

JOSEPH F. GRIBAUSKAS
EXECUTIVE SECRETARY

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

"Amber Holidays"

1984 M. ESKURSIJOS
Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Dar yra vietų šiose grupėse:

rugsėjo 17 — \$1127.00 spalio 3 — \$1268.00
rugsėjo 26 — \$1142.00 gruodžio 26 — \$1247.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

KŪRYBA IR MOKSLAS

Proistoriko Jono Puzino nueitas mokslo kelias

Dr. Juozas Jakštas

Vartydamas du storus toms Jono Puzino išleistų raštų, jautiesi lyg žiūrėtum pro kaleidoskopą ir matytum jame įvairiaspalvių stiklų ar akmenų vietoje, kokio dailininko sudėtus įvairiopus paveikslus. Jei būtum apsipažinęs su dailininko paveikslais, tai suprastum, kokiam

dailininkui jie priklauso. Mat, kiekvieno dailininko paveikslai vis turi kokius bendrus bruožus, iš kurių atpažįstamas jų autorius. Panašus išpūdis gaunamas ir skaitant Puzino visokeriopus darbus. Jie įvairuoja savo turiniu ir po būdžiu, tačiau jungiami vieno autoriaus siektu tikslu: jie byloja apie Lietuvos tolimesnę bei artimesnę praeitį ir ji pavaizduota vienodai pagal autentiškus bei pirmąsčius šaltinius. Šaltinių panaudojimas ir jų dėstymo būdas ryškina jų vieną bendrą autorių, turėjusių plačius ir daugiopus užmojus. Jų autorius profesorius Jonas Puzinas (1978 m.)

Man, skaitančiam jo raštus, prisimena anie senieji laikai, kada mokėmės tik ką įsisteigusiame (1918 m.) Ukmergės gimnazijoje, pirma tik su žemesnėmis klasėmis: pradžioje trimis pirmosiomis ir nuo 1918 metų rudens keturiomis. Tada, dėl karo metų sąlygų, buvo dviejų rūšių moksleiviai: vyresnieji (seniorai) ir jaunesnieji (juniorai). Vyresnieji buvome sutrukdyti eiti prieš karą pradėtų mokslų ir buvome peraugę žemesnėms klasėms. Jaunesnieji buvo daugiau ar mažiau normalūs žemesniųjų klasių mokiniai. Mes, peraugusieji, laikėmės atokiau nuo jaunesniųjų ir vengėme arčiau bendrauti su jais.

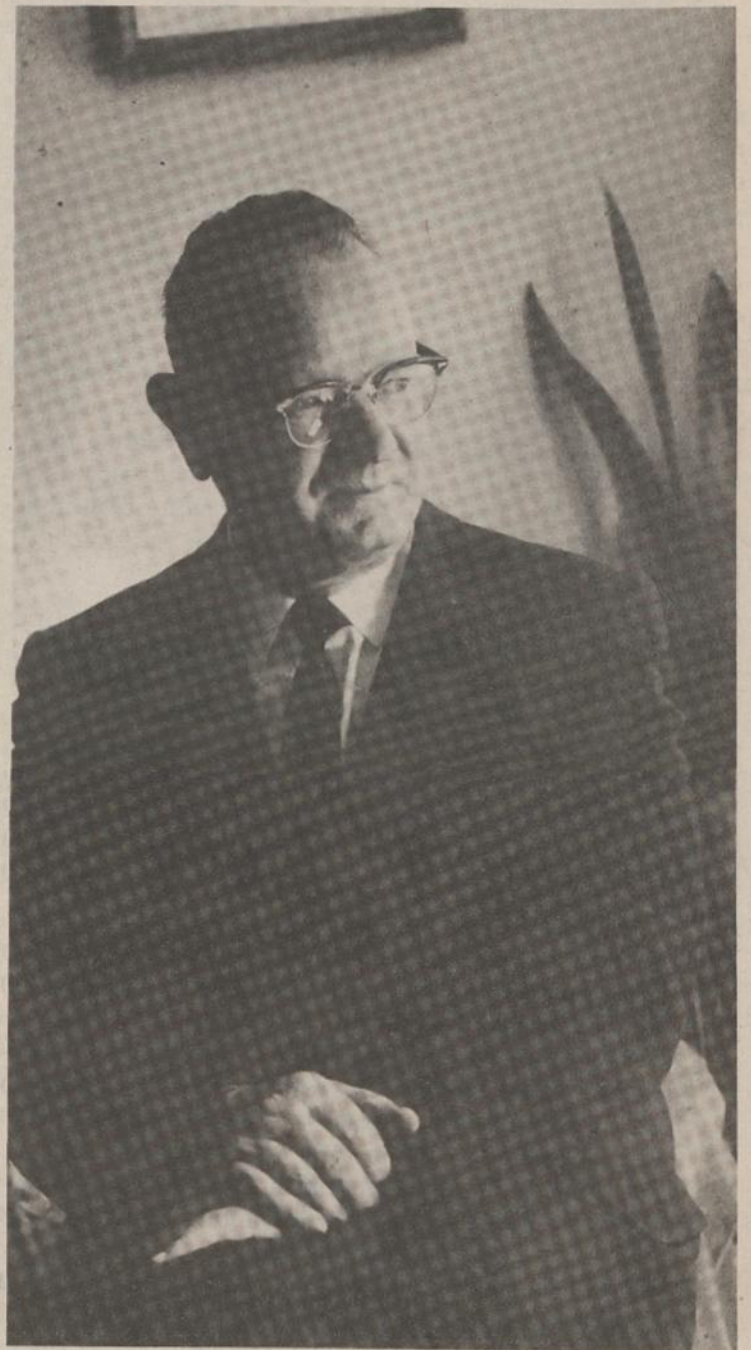
Prie jaunųjų gimnazistų priklausė ir Jonas Puzinas, įstojęs į gimnaziją 1919 metais. Jis iš pradžių, mums vyresniems, nebuvo žinomas. Jis pasigarsino gimnazijoje trumpu laiku ir gerai išmoktą esperanto kalbą. Ši dirbtinė kalba, nepriklausomybės pačioje pradžioje, buvo garsinta prelato A. Dambrausko-Jakšto. Ji sudomino ir kai kuriuos mūsų gimnazistus, jų tarpe ir J. Puziną. Jis taip išmoko esperanto kalbą, kad drįso įsteigti jos kursus ir kitus savo mokslo draugus mokyti. Puzinas tapo pirmuoju žinomu Ukmergės esperantininku ir tuo pasireiškė savo kalbiniais gabumais. Jis daugiau savamoksliai išmoko ir lietuvių kalbą, nes gimnazijoje ji buvo menkai dėstoma. Mes, pirmosios laidos abiturientai 1923 m., baigėme gimnaziją beveik be lietuvių kalbos mokslo.

Pasižymėjęs kalbininkas Puzinas, baigęs gimnaziją, gavo dėstyti lietuvių kalbą žydų gimnazijoje. Neilgai jis ją dėstė. Jo pusbrolis inž. St. Kairys, tada vyriausias Kauno miesto inžinierius, pasikvietė jį savo sekretorium. Trumpai sekretoriavęs, nuo 1928.X pradėjo dirbti Kauno miesto muziejuje, jo direktoriaus prof. Volterio sekretoriumi ir konservatoriumi.

Dirbdamas Kauno savivaldybėje studijavo vietiniame universitete, pagrindiniu dalyku imdamas filologijos mokslus. Tuo laiku suartėjo ir su J. Jablonskiu ir jam kurį laiką sekretoriavo. Kalbinėse studijose Puzinas pasižymėjo išvertęs į lietuvių kalbą garsią Daukšos lenkišką prakalbą, prie jo verstos į lietuvių kalbą Postilės. Vertėjas gebėjo iš senos, nelengvos lenkų kalbos paruošti visai taisyklingai, tikrai literarišką lietuvišką vertimą. Vertimą pagyrė net toks negailestingas kritikas, koks buvo J. Jablonskis, kuris daugelio autorių rašinius linko daugiau peikti kaip girti.

Puzinas atsidėjo mokslo darbui, tapęs miesto muziejaus tarnautoju. Muziejus turėjo sukaupytą nemažą rankraščių, dokumentų surinktų iš dvarų ir gerą biblioteką. Puzinas ėmė studijuoti muziejuje laikus istorinius raštus ir tapo istoriku tyrinėtoju. Bene pirmą neilgą straipsnį paskelbė jis apie sau artimą Ukmergės miestą, įvardytą 'Ukmergė ar Vilkmergė?'. Pateikė daug ištraukų iš kryžiuočių ordino šaltinių ir senų autorių - kaip M. Strijkovskio, Guanini - raštų, kur rado miesto pavadinimą su šaknimi Vilk- ir todėl siūlė vadinti jį Vilkmerge. Tačiau autoriaus siūlytas vardas nepriėjo, nes Ukmergės pavadinimas buvo stipriai įsigalėjęs.

Labiausia Puzinas atsidėjo Kauno miesto istorijos studijoms ir Savivaldybės žurnale paskelbė per 10 straipsnių ir dar įvairiuose leidiniuose. Ne visi jie sudėti į antro tomo leidinį bendra antrašte 'Iš Kauno istorijos'. Pirmasis eina 'Kaunas Vytauto laikais', rašytas 1930 m., t.y. suaktyvniais Vytauto metais ir jiems taikytas. Šis vienas pirmųjų straipsnių rodo, kad jauno autoriaus gebėta remtis šaltiniais ir pagal juos vaizduoti įvykius. Antras straipsnis, pavadintas 'Kaunas karo sukūryje iki Žalgirio' (parašytas 1928 m.) yra miesto istorija iki Žalgirio mūšio. Straipsnis -- daugiau vykusios kovos su vokiečių ordinu XVI a. panemuniais ir lietuviais Kauną. Į jį autoriaus daugiau atsižvelgiama. Trečias straipsnis 'Kaunas nuo Žalgirio kovos iki 1812 m.', kur labai trumpai pasakojama apie Kauną XV, XVI ir XVII amžiuose. Atrodo, kad šioms amžiams panaudoti muziejuje laikyti šaltiniai -- aktai. Paliečiama ir viso krašto istorija, t.y. rusų ir švedų okupacija, kiek ji ryškėjo iš turimų davinių. Iš jų autorius klotų skaitytojui paskirus faktus su datomis ir vardais. Tai pirmą kartą, ir dalykiškai, pavaizduota Kauno miesto istorija, panaudojant vietinius dokumentus. Ir juos panau-

Prof. dr. Jonas Puzinas

dojo vos pradėjęs istorines studijas jaunuolis Puzinas! Ketvirtas straipsnis 'Kaunas nuo 1812 m. iki šių dienų' (1928). Pradedama nuo Napoleono žygio į Rusiją ir atgal. Vaizdžiai pasakojama apie armijos tragišką traukimąsi, ypač kiek jis palietė Kauną ir jo apylinkes. Paskutinis straipsnis '1830-31 m. sukilimas' - neatitinka turinio. Iš tikrųjų, be tų metų sukilimo, paliečiamas dar 1863 m. sukilimas ir dar pasakojama, pagal vieno asmens liudijimą, kaip atrodė Kaunas nuo XIX a. vidurio, ir kaip jis didėjo iki pirmojo D. karo, ir kaip jis atsistatė po jo iki Nepriklausomybės laikų.

Tad Puzinas, pradėjęs dirbti Kauno muziejuje, ėmėsi tirti ir rašyti Kauno miesto istoriją daugiausia pagal muziejuje laikytus šaltinius. Jis pateikė pilną miesto istoriją nuo seniausių laikų iki dabarties. Puzinas lyg papildė Kauno

istoriją aprašęs paminklus, bažnyčias, pavaizdavęs privilegijas, savivaldybę XVI a., amatininkų brolijas (cechus), vandentekį, kanalizaciją, susisiekimą. Žodžiu sakant, jis pavaizdavo miesto būklę tam tikrais atžvilgiais amžių slinktyje.

Išskirtinis straipsnis 'Senosios Kauno privilegijos'. Apie jas kalbama pirma aptarus Lietuvos miestų, vadinamą Magdeburgo teisę XIV-XV a. Duodamos trys privilegijos, visos gražiai išverstos į lietuvių kalbą. Dvi privilegijos laikomos Vytauto, nors jos priklauso vėlesniems laikams. Autentiška laikoma tik Kazimiero Jogailaičio privilegija 1463 m., tačiau jos visos trys liudija apie Kauno miesto visuomeninę būklę, jos teisinius santykius XV-XVII a.

Sudėjus į krūvą Puzino pa-

(Nukelta į 6 psl.)

BALFAS ŠIAIS METAIS ŠVENČIA 40 METŲ VEIKLOS SUKAKTĮ.

Šį minėjimą apvainikuosime rudens vajumi — Artimo meilės didžiaja demonstracija. Balfo rėmėjai ta proga skelbia šūkio konkursą. Pirmoji premija 50 dol., antroji — 30 dol., trečioji — 20 dol. Šūkių prašome siųsti nustatyta konkursams tvarka: su šūkiu, atskirame voke parašykite savo pavardę ir adresą. Šūkių prašome atsiųsti iki š.m. rugpjūčio 15 d. šiuo adresu:

BALFAS — Šūkio Konkursas, 2558 W. 69th St., Chicago, IL 60629

Lietuvių Fondas paskirstė 1984 metų derlių

Lietuvybei palaikyti teko 165,000 dol.

ANTANAS JUODVALKIS

Lietuvių Fondo Pelnos skirstymo komisija, pirminkaujama Viktoro Naudžiaus, peržiūrėjo gautus prašymus, apklausinėjo institucijų vadovus, surinko duomenis ir š. m. birželio 13 d. paskirstė tarybos leistą — 160,000 dol., iš numatomo šių metų pelno. Be to, VII. 11 d. korespondenciniam posėdyje, papildomai paskirstė dar 5,000 dol.

Posėdyje dalyvavo pelno skirstymo komisijos nariai: LF atstovai — V. Naudžius

(pirm.), M. Remienė ir antr. dr. J. Račkauskas (komisijos narys dr. G. Balukas negalėjo dalyvauti), JAV LB Krašto valdybos deleguoti — Br. Juodelis (sekr.), V. Kutkus ir I. Pemkienė. Taip pat posėdyje dalyvavo valdybos pirmininkas dr. A. Razma ir sekretorė A. Steponavičienė. Lietuvių Fondo pelno skirstymo komisija, prisiimdama praėjusių metų klasifikacijos, paskyrė:

nustatyti būtų prarastos tarybos posėdyje platesnės diskusijos ir panagrinėta paramos teikimo principai. Tarybai nešant visą atsakomybę už Lietuvių Fondo veiklą, neužtenka tenkintis tik patikrinimu, dėl prasielenkimo su IRS nuostatais, bet reikia nustatyti tvirtesnius skirstymo principus.

Dėl L. Fondo veiklos ir paramos teikimo buvo pasisakyta ir kai kurioje spaudoje. Žinia, valia kiekvienam rašyti ir savo nuomones piršti. Išskirti priekaištai dėl per didelių administracinių išlaidų, neturi pagrindo, nes metiniam narių susirinkimui pateiktaj apyskaitoj (operac. pajamos ir išlaidos), nurodyta bendra išlaidų suma 82,721 dol. Iš šios sumos reikėtų atimti žemės ir kitų investavimų išlaidas (29,502 + 6,396) 35,898 dol. ir vajų išlaidas 5,848 dol., iš viso 41,746 dol., administracinių išlaidų liktų 40,875 dol. Su tokia suma administruoti du su puse milijonus dolerių, manau, nėra amerikietiška įstaiga neišsiverstų. Žemės ūkio invest. išlaida taip pat nėra tiksli, nes gaunamos pajamos už ž. ūkio nuomą įrašytos į pajamų skyrių — kitų pajamų vardu — 20,536 dol. Jas atėmus liktų nepilni 9,000 dol.

Taigi, kartais nepakankamai įsigilinus, padaromos netikros išvados ir klaidinama visuomenė. Lietuvių Fondas turi tik vieną samdomą tarnautoją, o visi kiti tarybos ir valdybos bei komisijų nariai negauna jokio atlyginimo. Net kelionės išlaidų nėra numatyta L. Fondo samatoje ir vykstantieji atstovauti L. Fondą į kitus miestus, kelionės bei kitas išlaidas dengia iš savo kišenės.

Pozityvią kritiką ir sugestijas LF vadovybė priima dėmesin ir stengiasi pasinaudoti. Principuose, o ypač pinigų skirstyme, vienos nuomonės niekad nebuvo ir nebus. Kiekvienas pirmoj eilėj rūpinasi savo interesais ir tik visiškai nesuinteresuotas gali šalčiau ir objektyviau svarstyti pelno paskirstymą, o tokių labai mažai tėra arba iš viso nėra.

Nusiskundimas, dėl PLB valdybos projektų per mažo parėmimo neturi pagrindo, nes pelno skirstymo komisijoj dalyvauja JAV LB Krašto valdybos skirti 3 nariai, o ir LF skirtų narių tarpe yra aktyvių LB veikėjų, tai LB interesai labai gerai atstovaujami. PLB valdyba turėtų susitarti su JAV LB Krašto valdyba,

kad jų projektus stipriau paremtų. Be to, reikia atsiminti, kad Lietuvių Fondas sukurta pirmoje eilėje remti JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo ir kultūrinę veiklą, nes ir kiti kraštai turi panašius fondus ir remia savų kraštų veiklą. PLB valdyba savo projektams turėtų gauti Kraštų valdybų pritarimą ir reikiamą paramą, o ne priekaištauti L. Fondui.

Lietuvių Fondo leidinys

Valdybos pirm. dr. Antanas Razma pranešė, kad Lietuvių Fondo knyga išsiuntinėta prenumeratoriams, laikraščių redaktoriams, straipsnių autoriams, nariams tūkstantiems ir kitiems tūkstantininkams. Dar esamas knygas numatoma išsiųsti penkšimtiniams nariams, nes tūkstantininkų dauguma ne tik atsilygino už knygą, bet pridėjo dar ir auką ar net padidino savo įnašus. Gauta laiškų ir spaudoje atsiliepimų, primenančių pastabėtus netikslumus, o taip pat ir padėką už istorinį leidinį. Visiems dėkojama ir laukiama daugiau pasisakymų.

Tarybos posėdžiui pirminkavo Stasys Baras, o sekretoriavo Alė Steponavičienė.

Išvados

Lietuvių Fondo leidinys, nežiūrint pasitaikiusių netikslumų, buvo reikalingas ir narių bei visuomenės dėmesingai sutiktas ir palankiai įvertintas. Ateities Lietuvių Fondo vadovams bus neišsemiamas informacijos šaltinis. Pradininkams ir visiems L. Fondo nariams yra kuo pasididžiuoti.

Pelno skirstymo komisija atlieka atsakingą darbą, nors vietoj padėkos, gauna ne už tarnautų priekaištų. Pinigus dalinti nelengva, ypač visuomeninius. Savo turtą skirstant ir tai atsiranda nepatenkintų, tai ką kalbėti apie visuomeninį. Gerai, kad nežiūrint priekaištų, atsiranda pasiūlytųjų žmonių, kurie neatsisako šią pareigą atlikti.

Visa Lietuvių Fondo vadovybė, ypač tarybos ir valdybos pirmininkai, aukoja daug savo poilsio valandų, kad tik gautų geresnius rezultatus. Gal todėl visuomenė gausiai remia ir Lietuvių Fondo kapitalas auga, o tuo pačiu gaunamomis pajamomis remiamas lituanistinis švietimas, kultūra, visuomeniniai reikalai ir jaunimas. Lietuvių Fondo vadovybės pastangos dar šiais metais užbaigti trečią milijoną yra reikalingas, nes dabartinių pajamų dar nepakanka visiems prašymams patenkinti.

Lietuvių Fondo vadovybė prašo sudaryti testamentus ir bent dalį turto palik-

Prof. Jonas Puzinas...

(Atkelta iš 5 psl.)

rašytus straipsnius gautusi plati Kauno miesto monografija, pirmoji tokia iki šiol parašyta. Istorija išdėstyta dviem piūvais: išilginiu ir skersiniu. Išilginis piūvis — istorija amžių slinktyje nuo seniausių laikų iki dabarties. Skersinis piūvis — dėstymas parinktų klausimų (kaip bažnyčios, cechų, savivaldybės ir kitų) istorijos.

Puzinas pridūrė prie Kauno ir Šiaulių istorija. Būtų aiškinas klausimas, kas jį paakino imtis to provincinio miesto istorijos. Gal būtų kokie asmeniniai santykiai su Šiaulių miesto savivaldybės atstovais ar kiti motyvai palenkė Puziną susitelkti ties Šiaulių istorija. Apie Šiaulių istorijos rašymą jis pats kukliai aiškino: 'Sis mano darbelis nėra pilnas. Man teko sunaudoti ir šiaip taip susisteminti daugiausia jau skelbtą medžiagą įvairiuose leidiniuose'. Iš išnašose duotų šaltinių ir literatūros sąrašo numanu, kad autoriaus panaudotos pagrindinė priemonės, kokios jam buvo prieinamos ir pagal jas duota labai sistematinga ir ryški išilginė Šiaulių istorija nuo seniausių laikų iki dabarties.

(Bus daugiau)

ti Lietuvių Fondui, įrašant šį tikslą pavadinimą: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., CHICAGO, ILLINOIS.

P. S. Per šių metų pirmą pusmetį Lietuvių Fondo kapitalas paaugo 71,000 dol. ir pasiekė 2,753,000 dol., įstojo 49 nauji nariai.

Lietuvybės išlaikymui šiais metais paskirta 165,000 dol., o nuo veiklos pradžios 1,356,000 dol. Iki šiol palikimais gauta 773,000 dol.

OWNER OPERATORS WANTED

— To pull company furnished trailers operating in 9 mid-western states and paying 65% with 12% fuel surcharge. Two way freight and have Michigan terminal. Please call 800-323-5759 or 312-689-1800 ask for ROY. (30-36)

PRESSMAN — FLEXPRESS

Aggressive Rocky mountain label manufacturing co. located in Denver, Colorado is seeking experienced WEBTRON PRESS OPERATORS with solid knowledge of multicolor & process work. Excellent benefits, salary & working conditions. Send resume to: ROD KEMPER.

EMBLEM GRAPHIC SYSTEMS

1455 S. PLATT RIVER DR., DENVER, COLORADO 80223
Call 1-800-525-9491, (male-female) (27-33)

WANTED EXPERIENCED

HVAC
AIR CONDITIONING MECHANICS
IMMEDIATE OPENING FOR APPLICANTS WILLING TO RELOCATE TO CHARLOTTE, N.C. AND DUTCHES COUNTY NY. EXPENSES PAID. FIVE OR MORE YRS. EXPERIENCE OPERATION AND MAINTENANCE REPAIR OR RECOIL CHILLERS, CENTRAVAC, CENTRIFUGAL AND PNEUMATICS SYSTEMS. CONTACT: TONY LOGUIDICE, BETWEEN 9 AM & 3 PM.
(914) 473-2863
OR AFTER 5 PM
(914) 473-3636

Sprendimai

pelno skirstymo komisija gavo prašymų pusės milijono sumai, o patenkinti galėjo tik vieną trečdalį. Buvo svarstomi visi prašymai, o tenkinami — pagal reikalo svarbumą ir turimus išteklius. Sprendimai daromi balsų dauguma. Teigiamai išspręsti 54 projektai, atmesti — 23 ir atidėti kitiems metams 3 prašymai.

Studentų stipendijoms rekomenduoti yra sudaryta pakomisė iš veikiančių lit. mokyklų vadovų, kuriai pirmininkauja LF pelno skirstymo komisijos narė Irena Pemkienė. Studentų stipendijoms skiriamos iš veikiančių spec. fondų: Jono Krukonio, N. ir J. Zubulionių, Agnės Kodis, F. ir M. Janonių, Algio Stankaus, agronomų ir kt. Stipendijų dydis sukasi tarp 500 dol. ir 1,500 dol. su mažomis išimtimis.

Lit. švietimo pozicijoje yra labai stambi 95,000 dol. suma, bet atmetus studentams stipendijas (30,000 dol.), paramą Lit. katedros steigimui (10,000 dol.) ir mokytojų studijų savaičiai (3,000 dol.), tiesiogiai

niam švietimui, vadoveliams bei mokslo priemonėms leisti lieka 52,000 dol., kas sudaro 31% nuo bendros sumos. Kitos švietimui priskirtos sumos — 43,000 dol. sudaro 26%. Kultūriniai reikalai teko 38,000 dol. arba 23% ir visuomeniniams — 32,000 dol. arba 19,5%.

Tiksliai klasifikuoti paskirstytas sumas neįmanoma, nes vienam atrodo, pavyzdžiui: LKB Kronikų leidimas ir premijos kultūrinis dalykas, o kitam visuomeninis ir t.t.

Diskusijos

Pelno skirstymo komisijos pirm. V. Naudžiui padarius pranešimą ir paprašius tarybą komisijos nutarimą patvirtinti, nes nėra prasielenkta su IRS nuostatais, prasidėjo diskusijos dėl paskirstytų sumų tikslingumo bei paramos dydžio. Taryba yra bejėgė Pelno skirstymo komisijos nutarimus keisti ir tik tikrina ar neprasilenkiama su IRS nuostatais (žiūr. įstatų § 30).

Pritarta siūlymui, kad pelno skirstymo gairėms

Prisimenant Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną

(2)

Karolis Milkovaitis

Jis buvo nekomplikuotas, daugiau namų žmogus, vengė dažno svečiavimosi ir eidavo tik ten, kur būtinai reikalinga. Jis buvo jautrus, bet gilus žmogus, kurį jaunos valstybės nepasisekimai labai jaudino. Santykiuose su žmonėmis jis buvo kuklus ir demokratiškas, bet niekada neprarasdavo savo kone aristokratiško orumo.

Jis buvo mokslo žmogus. Be eilės publicistinių mokslo darbų, jis 1923 metais buvo pakviestas eiti Lietuvos Universitete humanitarinių mokslų fakulteto meno teorijos ir istorijos katedros docento pareigas, o vėliau — perkeltas filosofijos katedron, buvo patvirtintas pilnu docentu. Jis mokėjo visą eilę kalbų ir be vertėjo laisvai kalbėjo prancūziškai, vokiškai, rusiškai, lenkiškai. Patenkinamai kalbėjo angliškai. Iš senųjų kalbų mokėjo lotynų ir graikų kalbas tiek, kad galėjo iš jų laisvai verst. Būdamas mokslininkas, jis buvo didelis knygos, meno ir gamtos mėgėjas. 1932 m. VDU jam suteikė filosofijos garbės daktaro laipsnį.

Antanas Smetona politikas, prezidentas ir valstybės santvarka

Antano Smetonos tautinės krypties valstybinė santvarka gimė ne iš karto. Jo mintyse ilgai vystėsi įvairios galimybės ir jis gana ilgai save laikė dešiniuoju liberalu, siekiančiu Lietuvos labai derinti kraštutines politines sroves. Kitais žodžiais tariant, jis siekė tau-

tinės vienybės, kovodamas ne prieš pačias sroves, bet prieš jų savitarpio nesantį taiką, prieš jų nepaisymą bendrų tautos reikalų. Bet jis to siekio turėjo atsisakyti pamatęs, kaip įvairių koalicijų vyriausybės, tarp 1920 metų ir dr. K. Griniaus vyriausybės 1926 metais, privedusios tautą bei valstybę prie liberalinio chaoso ir perversmo siekė valstybę pražudyti. Jo pažiūros tada galutinai susikristalizavo ir jis pamatė, kad tenka atsisakyti nuo gyvenimo atsisijusių partijų ir jų vietoje tiesti tankų tinklą visokių realaus pobūdžio draugijų, kurių tikslas — plačiausias tautiškas darbas. Jis siekė Lietuvai sukurti savišką valdymosi formą, atitinkančią jos žmonių charakterį ir geriausiai sugebančią ugdyti tautos dvasinę kultūrą ir krašto žmonių gerovę.

Bet svarbu atsiminti, kad iš 22 Lietuvos nepriklausomybės metų, jis išbuvo daugiau, kaip 15 metų, taigi, daugiau negu du trečdaliu, valstybės prezidentu. Suprantama, kad jis negalėjo visiems įtikti ir kai kurių tautiečių bei srovių buvo apkaltinamas tai vienu, tai kitu nusižengimu. Svarbiausias ir opozicijos mėgiamiausias buvo, kad jis valdė kraštą autokratiškai, net diktatoriškai. Ta dėmė prezidentą skaudino ir, lyg kokia stigma, lydėjo jį per gyvenimą.

Panagrinėkime, ar tikrai Antanas Smetona valdė diktatoriškai. Jei neatstatykime tiesą. Na, žinoma, kad

Antanas Smetono nevaldė diktatoriškai, o valdė taip, kaip apystovos diktavo. Ir tuoj pat statykime klausimą, ar galėjo jis kitaip valdyti, kaip valdė, žinodamas, kas privedė prie 1926 metų perversmo ir norėdamas krašte atstatyti tvarką ir stabilizuoti visuomenės nuotakas?

Į klausimą teatsako ano meto faktai. Iliustracijai grįžkime į laikotarpį nuo 1920 iki 1926 metų.

Pokarinių sumišimų atmosferos įtakoje, Lietuvai teko pergyventi didelių politinių įtampų ir nesantų. Partinis susiskaldymas, pasirodęs jau valstybės kūrimosi laikotarpyje, pirmuose nepriklausomybės metuose dar stipriau pasireiškė, daugiausia iš Rusijos atsinešta socialinio radikalizmo ir neriboto raudonojo demokratizmo įtakoje. Ir Steigiamasis seimas, ir kiti — paprastieji seimai, tą radikalizmą piršo ir reiškė tiek konstitucijoje, tiek visose reformose. Įvairios

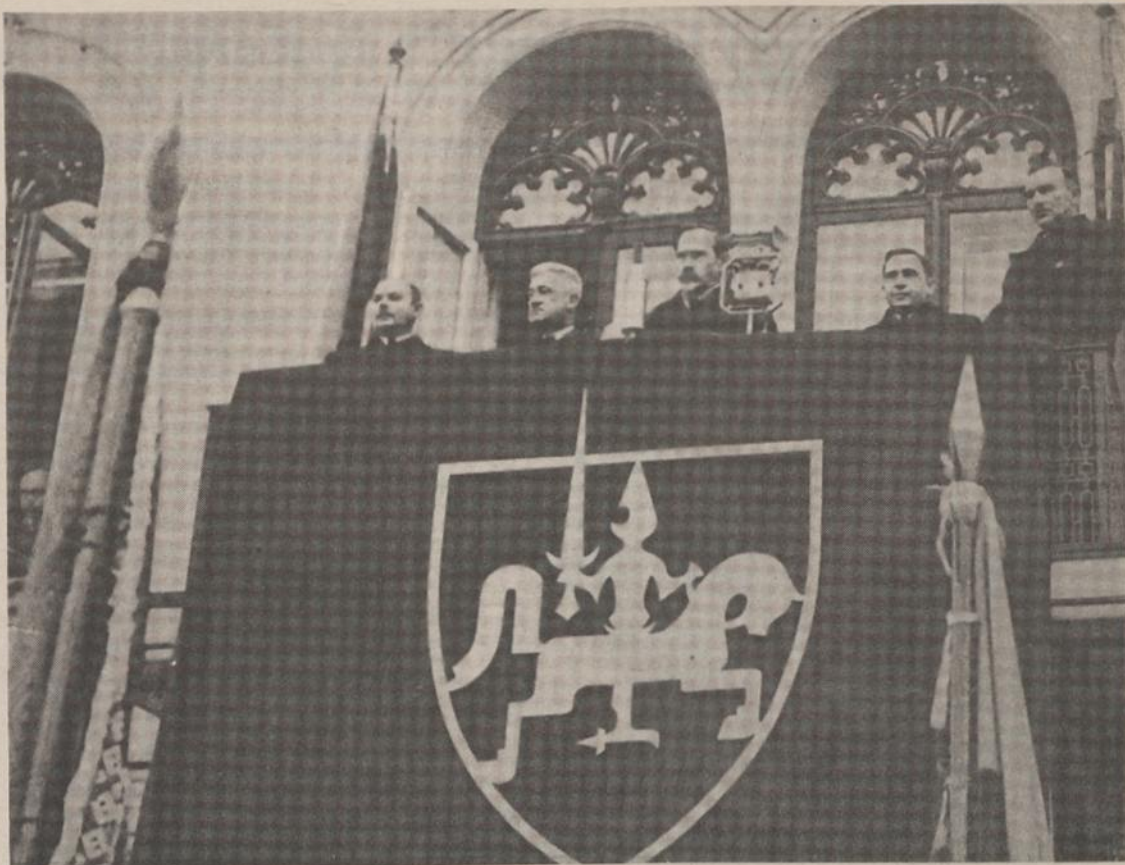
srovės viena su kita triukšmingai varžėsi, barėsi ir nesugyveno. Visuotinio balsavimo sąlygose tos varžytinės nuėjo iki demagogijos ir rietenų, kurios visuomenę ne auklėjo ir organizavo, bet skaldė ir demoralizavo. Tie susiskaldymai partijomis vyriausybę padarė nevieningą ir todėl bejėgę.

Pirmasis paprastas seimas, išrinktas 1922 metų pabaigoje, nedavė jokios partijų daugumos ir dėl nenugalimų tarpusavio ginčų bei rietenų, 1923 metų pavasarį, taigi prieš kadencijos galą, turėjo būti paleistas.

Nauji rinkimai davė krikščioniškojo bloko daugumą, kuris sugebėjo išlaikyti vyriausybę per visus tris metus. Tačiau partijų varžytinės tuo metu dar paastėjo ir nauji 1926 metų pavasario rinkimai praėjo užnuodyto rietenų atmosferoje. Kairiųjų partijų opozicija, pasinaudodama tikromis ir pramanytomis vyriausybės klaidomis, su ma-

žumų pagalba, paveržė iš krikščioniškojo bloko daugumą seime.

Vyriausybė buvo sudaryta koalicijos pagrindais iš valstiečių liaudininkų, socialdemokratų ir tautinių mažumų atstovų. Bet socialdemokratai buvo veržlūs, turėjo gerai apgalvotą savo siekių programą ir visur trukdė vyriausybei veikti. Jų įtakoje naujasis seimas tuojau panaikino karą stovį ir kitus suvaržymus. Tuo pasinaudojo liberališkasis elementas, daugiausia komunistai. Prasi-dėjo jų demonstracijos po Kauno gatves ir įvairūs išsišokimai net prieš kariuomenę. Labai savivaliavo ir lenkiškoji mažuma. Kilo konfliktas su bažnyčia. Nusigandusi visuomenė dar daugiau susirūpino, kai Vidaus Reikalų ministerija pradėjo nuolaidauti priešvalstybiniais gaivalams. Lietuva staiga dideliais šuoliais artėjo prie visokių priešvalstybinių gaivalų anarchijos. Kai įsidrąsinę komunistų būriai triukšmavo ir net užpildinėjo jų giedamam internacionalui nesaliutuojančius karininkus, o studentijos eisena, reiškianti protestą prieš tuos priešvalstybinius gaivalus, buvo labai žiauriai raitosios policijos išvalkyta, tai suprantama, kad visuomenė, o ypač karininkija, negalėjo į tai ramiai žiūrėti ir nereaguoti. 1926 metais gruodžio 17 dieną karininkų (žinoma ir kariuomenės) padarytas perversmas, privertė atsistatydinti ministerių kabinetą ir tuometinį valstybės prezidentą dr. Kazį Grinių. Naujuoju valstybės prezidentu seimas išrinko Antaną Smetoną. (Bus daugiau)

Respublikos prezidentas Antanas Smetona, ministeris pirmininkas gen. Černius ir vyriausybės nariai prezidentūros balkone, Vilniaus grįžimo iškilmų dieną 1939 metais.

PEREIKITE Į AUKŠTESNĮ PALŪKANŲ NUOŠIMTĮ.

5.5% ar 9%?

9% palūkanos, 9.42% metinio prieauglio %. Palūkanos išmokamos metų ketvirtiais.

KASA

Lietuvių Federalinė Kredito Unija

Daug didesnę asmeninę naudą turėsite taupomoje sąskaitoje uždirbdami 9% palūkanų, negu gaudami tik 5.5%. Joks bankas ar Savings & Loan nemoka tiek, kiek moka KASA.

Taupomoje sąskaitoje, turėdami kad tik ir minimumą — \$5.00, uždirbsite palūkanų 9%. Iš taupomosios sąskaitos pinigus išimti, arba į ją įnešti galite kada tik pageidaujate, be jokių baudų. Kasoje saugu! Saugu, nes visos sąskaitos iki \$100,000 apdraustos federalinės valdžios, National Credit Union Administration. Saugiau ir būti negali.

KASA yra lojali, draugiška ir konfidenciali visuose finansiniuose aptarnavimuose.

Ateikite ir įsijunkite į Kasos narių šeimą!

2615 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 (312) 737-2110

1445 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 (312) 656-2201

NCUA
National Credit Union Administration
a U.S. Government Agency

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

KOVA UŽ SPAUDĄ

JUOZAS ŽYGAS

Lietuviams dar beveik nepradėjus literatūrinių dirvų plėsti ir dar net nesukūrus savos literatūrinės kalbos, ištiko didelis smūgis. Po nepavykusio sukilimo, kuris ir pasisekimo atveju — gal nieko gero lietuviams nebūtų davęs, gen. gubernatorius M. Muravjovas — korikas, panaudojo represijas. Būdamas didelis rusinimo šalininkas, o rusinimas visą laiką rėmėsi durtuvais ir Siburu, Muravjovas 1864. V. 14. kreipėsi į carą ir gavo jo pritarimą lietuviškai spaudai lotyniškais raidėmis uždrausti. Tokiu būdu, dabar sueina šimtas dvidešimt metų nuo to gėdingo potvarkio įvedimo. Toks gėdingas potvarkis yra viena iš juodžiausių dėmių XIX amžiaus eigoje. Ir visa tai vyko tame amžiuje, kuris dažnai mėgstama vadinti šviečiamuoju amžiumi. Žinoma, Rusija niekuomet nebuvo šviesos ar laisvės žibinto nešėjų eilėse! Iš Rusijos visuomet pūtė šaltas stepių vėjas, kuris užgozdavo ir sukaustydavo ledais bet kokią laisvą mintį ar idėją.

Rusai nutautinimui panaudojo visas jų turimas priemones. Šiuo atžvilgiu jie turi nepralenkiamą vaizduotę. Nesitenkino vien spaudos draudimu, spaudos draudimas tebuvo vienas epizodas tų rusinimo pastangų.

Jie taip pat uždarė visas parapines mokyklas, tuo metu veik visos mokyklos buvo parapišės. Valdžia pradėjo steigti rusiškas mokyklas, tose mokyklose mokslas buvo visuotinai žemo lygio, pagaliau jų tikslas nebuvo liaudį šviesti —

būt ją rusinti. Visus įtariamus dalyvavimu sukilime, masiniai trėmė į tolimąją Rusijos šiaurę o į jų vietą vežė maskolius Lietuvos kolonizacijai. Tie maskoliai kolonizatoriai rusinimui daug nenusipelnė, kadangi jie tepasižymėjo tik girtavimu ir vagystėmis. Garsėjo po plačias apylinkes kaip arkliavagiai, tad jie žmones nuo savęs tik atstūmė!

Taip pat buvo draudžiama organizuoti ūkinę veiklą. Buvo beveik neleidžiama steigti kooperatyvus ar ūkines organizacijas. Lietuviams buvo draudžiama pirkti žemę, tuo buvo norima, kad su laiku žemės nuosavybė pereitų į rusų rankas.

Nežiūrint visų trukdymų ir priespaudos, jeigu kas vistiek sugebėjo baigti aukštesnį mokslą, tai toks vis tiek Lietuvoje negalėjo darbo gauti, o turėjo važiuoti į Rusijos gilumą.

Daugelis bažnyčių ir visi vienuolynai buvo uždaryti, nebuvo leidžiama naujų statyti ar esamų remontuoti. Taip pat buvo neleidžiama statyti pakelėse ar viešose vietose kryžius. Muravjovas norėjo, kad krašte dominuotų jo valdymo ir valdžios simbolis kartuvės!

Kunigų paskyrimai ir jų judėjimas buvo griežtai valdžios prižiūrimas. Katalikai moksleiviai buvo verčiami dalyvauti stačiatikių pamaldose. Pravoslavijs buvo oficiali religija ir valdžios įrankis. Ta linija per daugelį šimtmečių Maskvos buvo vykdoma. Maskvos did. kunigaikštis Jonas III — jau 1470 m. paskelbė šūkį "vienas valdovas, viena kalba, viena religija", (tas pat vykdoma ir dabar, tik religijos vietoje įdėta partija), reiškia per 400 metų nuo tos linijos nebuvo nukrypta.

Nepavykusio sukilimo pasekoje krašte veikė karo stovis, viskas buvo tvarkoma ir valdoma pasiremiant bizūnu. Žinoma, Rusijoje visą laiką bizūnas buvo ir gal bus, vienas iš ryškiausių valdžios simbolių. Valdžia stengėsi, kad kraštas būtų paskendęs ne tik tamsoje, bet ir skurde. Bent tokiu būdu buvo norima susilyginti su Rusija, buvo stengiamasi, kad kraštas būtų tik eilinė Rusijos provincija.

Padėtis buvo veik beviltiška, kraštą užgulė tam siausia naktis ir nebuvo vilties susilaukti jokių praigiedrulių. Tuomet Muravjovui atrodė, kad buvo atėjęs tinkamas laikas lietuvius paklupdyti ir surusinti. Jo supratimu, lietuviams tereikėjo tik katekizmo ir kalendoriaus. Tokius labai

ribotus poreikius jis tikėjosi labai lengvai patenkinti, spausdindamas juos rusiškais raidėmis "graždanka".

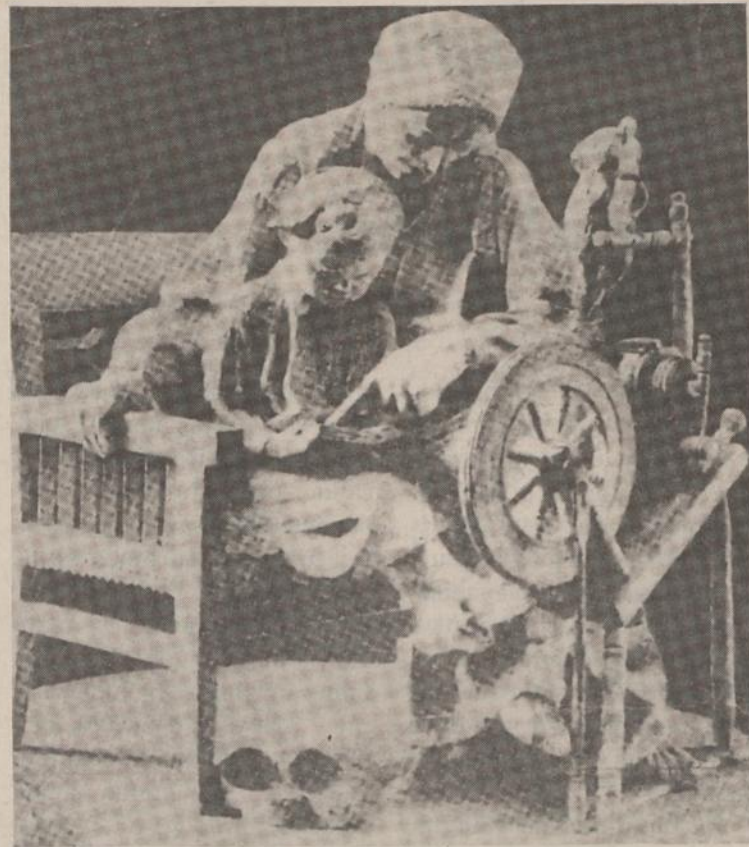
Muravjovas visai nenumatė ir nesitikėjo, kad tas jo potvarkis iššauks liaudies pasipriešinimą. Liaudies, kuri per šimtmečius buvo spaudžiama ir su kuria niekas nesiskaitė. O ta liaudis, buvo tas legendų miegantis milžinas, kuris miegojo milžinkapyje ir laukė ženklo atsikelti, ir išlaisvinti savąją tautą. Senieji dainiai ir vaidilos, kurie skatino pulkus į žygius ir apdainuodavo jų pergalės buvo jau senai užmigę ir jų kanklės nutilę. Kas turėjo tad vesti tautą ir jai vadovauti?

Kas turėjo laiminti jos kovas ir žygius?

Muravjovas to nenumatė ar tinkamai neįvertino, tų vaidilų vietą užėmė užsispyręs žemaitis, žemaičių vyskupas Motiejus Valančius. Žinoma, jis kankliais nekankliavo, nevedė pulkų ir jų nelaimino, tų pulkų ir neturėjo! Jis išėjo prieš maskoliškąją mešką ir žandarų pulkus su lietuvišku rašytu žodžiu. Prieš kardą — su plunksna! Turėjo jis būti užsispyrėlis ir fanatikas. Jis nerašė revoliucinių atsisaukimų, neragino į ginkluotą pasipriešinimą ir kraujo praliejimą. Jo vienintelis ginklas ir kova buvo lietuviškas žodis.

Jis suorganizavo knygų spausdinimą Prūsų Lietuvoje, per Jurgį Bielinį tam reikalui pasiuntė 5000 rublių, taip pat suorganizavo ir pirmąjį knygnešių tinklą. Rašė populiarias knygytes, po visą Lietuvą. Jis buvo labai kūrybingas ir jo parašytų knygų sąrašas būtų labai ilgas, daugiausiai po žmones paplitusios: "Gyvenimai šventųjų", "Vaikų knygelė", "Paaugusių žmonių knygelė", "Palangos Juzė", "Pasakojimas Antano Tretininko" ir daugelį kitų. Taip pat jis parašė ir grynai mokslinį veikalą "Žemaičių vyskupystė", kuris vienas garantuotų jam vietą lietuvių literatūros pradininkų tarpe.

Jo suorganizuotas knygų spausdinimas ir jų platinimas plito ir virto rimta pasipriešinimo jėga. To pasipriešinimo eigoje, iš valstiečių pusės — pradėjo formuotis tautiniai pradai. Į tą judėjimą pradėjo įsijungti lietuviai kunigai ir vienas kitas lietuvis šviesuolis — kurių skaičius dar buvo labai ribotas. Tas judėjimas augo diena iš dienos, nežiūrint areštų ir trėmimų plėtėsi ir stiprėjo. Pradėjo atsirasti tautinė sąmonė ir jos plėtimosi jau nebuvo galima sulaikyti.

Petro Rimšos skulptūra vaizduojanti Lietuvos vargo mokyklą spaudos draudimo metu 1864-1904 m.

žinoma, tas tautinis judėjimas, jokių nepriklausomybės aspiracijų dar neturėjo. Tam dar nebuvo atėjęs laikas. Jau žymiai vėliau, jau "Aušros" laikais, didžiūmai aušrininkų nepriklausomybės idėja dar buvo visai svetima ir visai nepasiekiamą. Bet jos pradai jau buvo pradėję formuotis, nors dar ir buvo giliai pasąmonėje.

Visas spaudos draudimo laikotarpis, tai buvo kovos ir užsigrūdinimo periodas. Jis išugdė kovotojus ir vadus. Žinoma, jeigu nebūtų reikėję energijos eikvoti tai kovai vesti, tai energija būtų buvusi panaudota kultūrinei plėtotei. Spaudos draudimas kultūrinę raidą gero-kai pristabdė, tačiau nepajėgė jos užgniaužti.

Iš pradžių vysk. M. Valančius nėjo į atvirą kovą su caro valdžia, bet jis stengėsi kur galėjo nevykdyti ar prasišaukti su potvarkiais.

Vėliau jau jis išėjo maždaug į atvirą kovą su caro valdžia, rusinimu ir pravoslavinimu.

Žinodamas, kad jo vieno jėgų neužteks visus darbus atlikti, jis stengėsi apie save suburti gabesnius kunigus. Daugelis lietuvių kunigų buvo išmėtyti po Rusijos plotus. Įvairiais būdais jis stengėsi juos susigrąžinti į savo vyskupiją. Ypačingą dėmesį jis skyrė tiems, kurie parašydavo liaudžiai skirtą lietuvišką knygutę. Taip pat jis stengėsi į mažiau reikšmingus postus nustumti karjeristus ir valdžios pataikūnus.

Taip pat, gal jam turėtų būti priskirtas sumanymas, kaip bent dalinai apeiti spaudos draudimą. Žandarai dažnai žmones kratydavo, prie bažnyčių tikrindavo ir atiminėdavo maldaknyges. Jeigu pas ką rasdavo slapta spausdintus spausdinius, tai tokie būdavo areštuojami ar po teis-

mus tasmomi. Kad to išvengus, leidiniai buvo spausdinami su senomis išleidimo datomis. Tokiu būdu labai populiarūs šventųjų gyvenimai, "Žiwataj Szwetuju, tu, kuriu vardajs žemayczey už wis giebwadintis" išleisti 1858 m., per spaudos draudimo perijodą pakartotinai buvo atspausdinti septynis kartus. Taip pat "Szwentos Giesmės" buvo beveik kasmet perspausdinamos.

Kovai prieš rusinimą ir pravoslavinimą Valančius pradėjo naudoti boikotą. Įvairiais jam prieinamais būdais jis ragino žmones boikotuoti valdžios steigiamas mokyklas. Tas boikotas buvo gan sėkmingas, daugelį tokių pradžios mokyklų telankė rusų kolonistų vaikai, lietuviai vaikus slapta namuose mokė įvairių "daraktorių" pagalba. Kaip tas boikotas buvo sėkmingas toks faktas apie tai parodo: 1885 m. Grinkiškio mokykla veikė tetrėdama tik vieną mokinį, o ir tas buvo mokytojo vaikas!

Čia tenka pastebėti, kad Valančius pirmoje eilėje kovojo prieš pravoslavizmą. Todėl jis lenkiškumo jeigu nerėmė — tai prieš jį ir ne-kovojo. Jis buvo vyskupas, tad pirmoje eilėje jam rūpėjo kova už religiją.

Valančiui suorganizavus knygų spausdinimą Prūsų Lietuvoje, taip pat reikėjo suorganizuoti ir jų pristatymą bei platinimą. Jis susisiekė su patikimais pasienio kunigais ir taip pat su kontrobandininkais. Jų pagalba buvo pradėta masiniai gabenti spausdinius į Lietuvą. Per trumpą laiką tos knygos pasiekė ir užplūdo tolimiausius Lietuvos kampus. Paskui išsivystė platus tikrų knygnešių tinklas. Rusams pradėjus už knygas griežtai bausti, be to, pagautuosius žiauriai mušti, kontrobandininkai neberizikavo jų gabenimu. (Bus daugiau)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ZENONUI (216) 531-2211** arba **SAULIUI (216) 442-6810**.

OPPORTUNITY FOR 1ST CLASS BINDERY HELP

3 years experience or more OPERATING FOLDERS, CUTTERS, SADDLE BINDER & GENERAL BINDERY work. Steady work for qualified help 37 1/2 hour week.

Apply call or write to: **MR. RILEY BAYLOR FRANKLIN PRINTING CO.** 209 MAGAZINE ST NEW ORLEANS, LA. 70130 504-522-9654 (24-33)

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST/STAFF RESPIRATORY THERAPY TECHNICIAN

To work and live in small congenial community and a 91 bed expanding non profit community hospital. Will accept new graduate. Progressive community hospital currently in building program to add 30 beds. Apply call or write: **FAUQUIER HOSPITAL, 330 Hospital Drive, Warrenton, Va. 22186. 703-347-2550. E.O.E.** (33-39)

Derliaus yra, kad tik darbininkų būtų (4)

ATSITIKTINI RADINIAI

Jūrate Statkutė de Rosales

SPAUDOS DRAUDIMO
METOLEIDINIAI

1978 metais, Dirvos 27-me numeryje pranešiau, kad Venezuelos Valstybinės Bibliotekos Arcaya vardo saugykloje užtikau dvi lietuviškas evangelijas, kurios nebuvo kataloguotos 'dėl savaime aiškių priežasčių (taip buvo nurodyta raštelyje, idėjame į knygas). Matyt niekas iš katalogą sudarantiųjų negalėjo suprasti, kokia čia kalba.

Viena minėtų knygų yra Naujasis Testamentas, 1861 metų laida. Knyga yra mažo formato, kietais viršeliais, spausdinta dviem stulpeliais smulkiu šriftu gotiškais raidėmis Berlyne. Antra knyga yra irgi Naujojo Testamento tekstas, mažo formato. Knyga spausdinta Berlyne 1866 metais, lotyniškais spaudmenimis. Teksto kalba yra žymiai archaiškesnė už čia minėtą 1861 metų laidos kalbą.

Po pranešimo apie radinį, Dirva atspausdino 1978 metų 29-me numeryje Jono P. Palukaitis atsiliepimą. Dalį to atsiliepimo čia cituoju: '... pati to nenujausdama, (J. Rosales) užėjo nepaprastą atradimą - L. Rėzos vertimo 1861 m. laidą, kuri mūsų bibliografams tebuvo žinoma tik iš antraeilių šaltinių, nes iki šiol jokioje bibliotekoje nebuvo surasta nė vienas jos egzempliorius. Kaip su Bitnerio vertimo 1866 m. laida, tuo tarpu nėra progos patikrinti.'

Iš tiesų, abi Naujojo Testamento laidos, kurias turi Venezuelos Valstybinė Biblioteka, yra įdomus radinys, gal tuo įdomesnis, kad niekas nebūtų tikėjęsi jas tokioje vietoje surasti.

Be čia sumintų dviejų vietinės Valstybinės bibliotekos knygų, Venezueloje randasi dar trečia -- mano nuosavybėje žymiai didesnė knyga, 1865 metų Kuršaičio Senojo ir Naujojo Testamento laida (anose tėra Naujasis Testamentas). Tai stamboka, kietais viršeliais, didelio formato 284 puslapių knyga, spausdinta gotiškais raidėmis dviem stulpeliais. Papuolė ši knyga į mano rankas maloniu ir netikėtu būdu. Viena draugė pranzūzė, žinomo Venezuelos dailininko žmona, vaikštinėjo Paryžiuje ieškodama graviūrų, kurių norėjo gauti jos vyras. Prie Se-

rate, ar čia tikrai lietuviškai parašyta? Aš visą kelionę galvojau, ar čia tikrai lietuvių kalba? Taip, buvo lietuviškai užrašyta ir dargi tuojau atpažinau Kuršaičio kalbą bei laidą, kai pirmą kartą išėjo jo ne tik Naujasis, bet ir Senasis Testamentas. Tik va, ir vėl mislė: kodėl užrašyta 7-toji laida, jei 1865 metų buvo jo pirmoji?

Visos trys Venezueloje esančios Svento Rašto lietuviškos laidos yra vertingos ir kalbininkams, ir istorikams. Jų išleidimo datos apima penkerių metų laikotarpį, bet kalbinis skirtumas tarp pvz. 1861 ir 1866 laidų yra labai didelis

Sidabrinė, vienoje pusėje paauksota, Saksonijos hercogo 1767 metų moneta su užrašu "... Prūsijos, Lenkijos ir Lietuvos karalius". Monetos diametras 40 mm, storumas 2 mm.

H. Babiansko nuotr.

nos, pas vieną bukinistą, pamatė bibliją su paišelio užrašu 'Lituanian'. Apsidžiaugė, kad galės man dovaną iš Paryžiaus atvežti, tačiau kai padavė, visų pirma paklausė: 'Jū-

(1866 metų laidos yra stebėtinai archaiška kalba). Tuo tarpu 1861 metų laidoje, kuri buvo manoma esanti Rėzos vertimas, jau jaučiasi greičiau siai Kuršaičio ranka, nes tekstas sutampa su vėlesniuose Kuršaičio Naujojo Testamento leidiniuose ištaisyta Rėzos kalba. Vistiek, šių trijų Naujojo Testamento laidų kalbos suliginimo darbas būtų įdomi užduotis žingeidžiam lituanistui

Istorikas irgi gali pasisemti įdomios medžiagos iš tų trijų Sv. Rašto laidų, nes jos apima spaudos draudimo atsiradimo metą. Pirmą knygą, 1861 metų, buvo spausdinta prieš spaudos draudimą. Antroji, 1865 metų, tuojau po spaudos uždraudimo, bet jos rinkimas ir apipavidalinimas greičiau siai užėmė daug laiko, nes tai buvo pirmas pilnas Kuršaičio Senojo Testamento jau ištaisyto teksto rinkimas ir jis buvo pradėta rinkti turbūt dar prieš spaudos uždraudimo datą. Trečioji knyga jau yra lyg atsakymas į spaudos draudimo metus susidariusią padėtį. Ją taip ir pavaizdavo Jonas P. Palukaitis savo komentare apie šias tris knygas: 'Kodėl Venezueloje rasta 1866 m. laida atspausdinta lotyniškais spaudmenimis? Tenka spėti, kad tai jau buvo religinės šalpos akcija paremti Didž. Lietuvos evangelikams, iš kurių jau buvo atimta spaudos laisvė.

Bybelės,

Tai esti:

Wissas

Szwentas Raštas

Seno ir Naujo

Testamento,

Lietuviškan perstatintas,

iš naujo pėrmeisidėtas

Ir septintą Kartą išspausdintas.

Berline.

Raštais išspausdintas prie Trowitzsch ir jo Sūnų.

1865.

Kuršaičio Senojo ir Naujojo Testamento 1865 metų laida. Randasi Venezueloje.

Naudodami šį, o ne L. Rėzos vertimą, leidėjai tikėjo, kad jis Didž. Lietuvoje bus suprantamesnis. Čia iškyla 1866 metų laidos istorinių aplinkybių vertinimas.

Abiejų Venezuelos valstybinėje bibliotekoje esančių Naujojo Testamento laidų pirmo puslapio nuotrauką anuomet atspausdino Dirva savo 1978 metų 27-me numeryje. Radinį tuomet paminėjo kone visa lietuviška išeivijos spauda, tačiau praktikoje - jei ateityje lietuvis lingvistas ar istorikas rūpinsis tuo klausimu - nebus galimybės žinoti, svarstant mūsų senųjų knygų leidinius, kad tokie leidiniai Venezueloje randasi. Tyrinėtojai reiktų arba turėti dramblio atmintį ir žinoti, kas buvo parašyta Dirvoje 1978 metais, arba būti burtininku ir įspėti, kad tokių knygų esama Venezuelos bibliotekoje.

Taigi čia vėl iškyla aštriai, aktualiai, mūsų vertybių katalogavimo klausimas. Juk Venezueloje esančios trys bibliotekos tėra lašelis jūroje. JAV-bėse, Brazilijoje, Argentinoje, kur būta senų lietuviškų kolonijų, tokio pobūdžio knygų be abejo yra žymiai daugiau. Ar nevertėtų kiekvieną tokį atvejį kataloguoti, t.y. kompiuterizuoti?

KEISTA MONETA

Niekas nepajėgė man išaiškinti, kodėl 1767 metų sidabrinėje Saksonijos monetoje randasi įrašas 'Xaverius D.G. REG. PR. POL. & LITH. DUX SAX.' (Ksaverijus, per Dievo malonę karalius Prūsijos, Lenkijos ir Lietuvos, kunigaikštis 'Saksonijos').

Tais metais, kai moneta yra atžymėta, Lenkijos ir Lietuvos valdovas buvo Stanislovas Poniatovskis. Ar Saksonijos hercogai tuomet taip labai pretendavo į Lenkijos sostą, kad net savo monetas įrašydavė

'Prūsijos, Lenkijos ir Lietuvos karalius'? Ar gal jie ką bendro turėjo su 1768 m. buvusiu Lietuvoje ir Lenkijoje Baro konfederatų sukilimu?

Si įdomi moneta, kuri liudija kažkokį mums nežinomą mūsų XVIII a. istorijos epizodą, randasi Venezueloje. Ji yra prekybininko Juozo Menkeliūno rankose. Menkeliūnas ją gavęs mainais iš senuko aukšakalio, kuris jaunas būdamas savo amato išmoko Rusijos caro Nikalojaus aukšakalių dirbtuvėje. Senukas pasakojo, kad caras turėjęs didelę pinigų kolekciją, kuri būdavo nuolat išstatyta vienoje rūmų salėje. Kad geriau ir turtingiau atrodytų kolekcija, sidabrinę monetą viena pusė būdavo paauksuojama tam, kad išstatyti 'auksinę pusę' (matyt tokia 'dirbtinos fasados' tvarka buvo rusiškos politinės santvarkos dalis seniau, lygiai kaip ir dabar). Menkeliūno saksiška moneta yra paauksuota toje pusėje, kurioje randasi Ksaverijaus atvaizdas. Antroje monetos pusėje, sidabrinėje, aplink sudėtingą daugybės ženklų karališką herbą, sukasi įrašas ELECTORATUS SAXONIAE ADMINISTRATOR, (data) 1767 ir (monetos vertė) X EINE MARCKE.

Monetos buvimą Venezueloje jau atžymėjau straipsnyje Dirvoje, 1978 m. Nr. 36. Tuomet tikėjau, kad gal kuris mūsų istorijos XVIII a. specialistas atsakys į klausimą, kodėl Saksonijos hercogas, net gerokai po Poniatovskio išrinkimo, vis dar save vadinęs Lenkijos ir Lietuvos valdovu. Jei kada atsakymas atsirastų, tai išrodytų, kad tokios monetos buvimas Venezueloje kaip tikslas ir bus pavyzdys būsimų tyrimų tikslais kataloguotino eksponato.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

NAUJAS
TESTAMENTAS

WIESZEPTIES MŪSI

JEZUŠ KRISTUŠ.

JE DIZIŲ DABOTINŲ BIBLIOTEKOS

GARBINŲ DIEVO TRAUKE SZWENTŲ

WIESZATIAM

LIEBIMO ŽODŽIUS ANČIŠKAMŲ NAUJŲ

ISŠPAUSDINTAS

BERLINE

Venezuelos valstybinėje bibliotekoje esanti Bitnerio Naujojo Testamento 1866 metų laida. Šios laidos lotyniškos raidės atrodo buvo atsakymas į spaudos draudimo padėtį. Labai archaiška kalba parašytas tekstas buvo taikomas Didžiajai Lietuvai, kurią skyrė nuo Žemaitijos.

V. Dėdelos nuotr.

FILATELIJA

Nr.6

Antanas Bernotas

JAV birželio 26 d. išleido 20 centų pašto ženklą paminėti 25 metų sukakčiai, kai buvo prakastas šv. Lauryno upės kanalas.

Šis kanalas vadinamas St. Lawrence Seaway, prasideda ties St. Lambert vietove (kitoj upės pusėj yra Montrealio miestas) ir, aplenkdamas upės vingius ir slenksčius, su pagalba visos eilės užtvankų ir šliūzų, įsijungia į Ontario ežerą. Iš Atlanto atplaukia laivai šv. Lauryno upe, kanalu ir Didžiaisais ežerais gali pasiekti Duluth uostą Minnesotos valstijoje. Kanalas buvo iškilmingai atidarytas 1959 m. birželio 26 d. dalyvaujant Anglijos karalienei Elzbietai su vyru Phillip, JAV prezidentui Eisenhoweriui ir Kanados premjerui Diefenbakeriui. — Kanada tai progai pami-

nėti taip pat išleido 32 c. pašto ženklą, tik kitokio piešinio. Pirmos dienos vokalai buvo antspauduojami Massena, N. Y. ir Cornwall. Ont. paštuose.

LENKIJA pernai minėjo 300 metų sukaktį, kai turkų apgulimo 1683 m. buvo išgelbėta Austrijos sostinė Viena, išleisdama 4 pašto ženklų ir bloko seriją. Pašto ženkluose parodyti įvairūs karaliaus Sobieskio portretai.

Kai anais laikais turkai, besiverždami į vidurio Europą, prisiartinio prie Vienos ir ją apgulė, tuometinis Lenkijos karalius ir kartu

didysis Lietuvos kunigaikštis Jonas Sobieskis III su savo kariuomene atskubėjo į pagalbą ir, po keletos kautynių, Vieną išlaisvino. Ir Lietuvos kariuomenės dalyvavo tame žygyje, nors pačiose kautynėse kaip ir nepasireiškė. — Tai pačiai progai paminėti ir Austrija išleido 6 šilingų pašto bloką, o Vatikanas specialę aerogramą.

DDR (Rytinė Vokietija) išleido 10 plus 5 pfenigų pašto lenklą, kurio primokėjimas skiriamas Nikaragvai padėti.

Pašto ženklo piešinyje parodyti trys nikaragvajiečiai, besimokina rašto. Juos saugo ginkluotas sargybinis. Užpakalyje Rytinės Vokietijos ir Nikaragvos vėliavos. Įrašas sako, kad Rytinė Vokietija solidariauja su šia marksistine Centro Amerikos valstybe.

Vakarų VOKIETIJA išleido 60 pfenigų pašto ženklą žymiam mokslininkui Mendeliui pagerbti.

Gregor Johann Mendel (1822-1884) gimė Moravijoje vokiečių mažžemių šeimoje. 1843 m. įstojo į augustinų vienuolyną, 1847 m. buvo išventintas kunigu. Mokėsi Brno mieste ir vėliau studijavo gamtos mokslus Vienos universitete. Nuo 1856 m. pradėjo gamtos bandymus vienuolyno darže, kryžiuodamas žirnius ir išvesdamas naujas jų rūšis. Darė bandymus ir su kitais augalais. Jo mokslas buvo pavadintas genų mokslu arba mendelizmu. Parašė iš savo tyrinėjimų veikalų.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• LSS Skautininkų-ų suvažiavimas įvyks š. m. spalio mėn. 6-7 dienomis, Ramada Inn, 28611 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio 44092. Tel.: (216) 944-7400.

Registruotis iki rugsėjo 15 dienos, nurodant vardą, pavardę, laipsnį, adresą ir pridėdant 10 dolerių registracijos mokestį. Siųsti: ps. J. Taorienė, 17310 Harland Ave., Cleveland, Ohio 44119. Tel.: (216) 531-9491. Čekius rašyti Lithuanian Scout Assn. vardu (pavėluota registracija 20 dol.).

Kviečiami registruotis: skautininkai-ės, vyr. skautės židinetės.

PACKAGES TO POLAND

Lowest Prices
Best Service

Shipments every week.
Largest dealer in Ohio.
Since 1967

POLISH IMPORT CENTER
6301 Fleet Ave.
429-1010

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

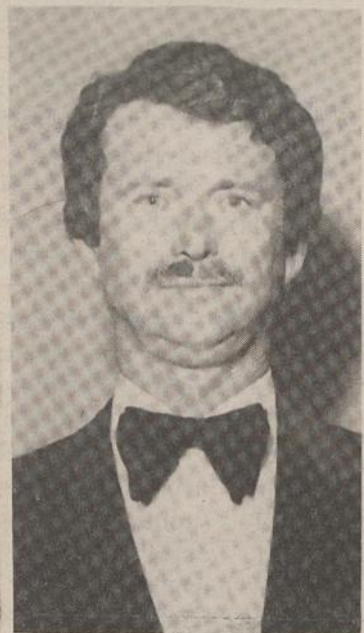

• **CLEVELANDOLIETVIAI** kviečiame dalyvauti informaciniame susirinkime Dievo Motinos parapijos salėje š.m. rugsėjo 9 d., sekmadienį, 11:30 val.

Adv. Povilas Zumbakis ir Rasa Razgaitienė padarys pranešimą apie bylų, keliamų pa bėgėliams nuo komunizmo, eigą, kaip KGB stengiasi pa bėgėlius inkriminuoti.

Susirinkimą šaukia LB Clevelando apylinkės ir ALT Clevelando Skyriaus valdybos.

• **Valdas Žiedonis**, pri klausas Clevelando Vyrų Oktetui, 23 metus dainuoja bosą partiją ir eina Okteto pirmininko pareigas. Eilę metų priklausė L.T.M. Čiurlionio ansamblui, buvęs L.S.K. žaibo sportininkas, skautas ir ateitininkas. Valdas atliks solo partijas per Okteto 25-kių metų Jubiliejinio balius programą, lapkričio mėn. šv. Jurgio parapijos salėje.

• **Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla** Dievo Motinos parapijos mokykloje pradeda mokslo metus rugsėjo 8 d.

Registracija į vaikų darželį įvyks rugpiūčio 30 d., 6 val. vakaro parapijos mazgoje salėje.

Pataisos ir vasaros darbų patikrinimas rugsėjo 6 d., 6 val. vakaro Dievo Motinos parapijos mokyklos patalpose.

• **Br. Nainys**, tautinių šokių šventės loterijos vykdymo komisijos pirmininkas, patikslina, kad dail. R. Laniausko paveikslą, dovanotą Petro Milašiaus, laimėjo E. Dalinis, St. Petersburg, Fla.

• **CLEVELANDO RAMOVENAI** maloniai kviečia lietuvių visuomenę š.m. rugsėjo 16 d. 1 val. p.p. atsilankyti į jų rengiamą Kario žurnalui paremti gegužinę prie Erie ežero (tarp Landseer ir Canterbury gatvių). Bus skanūs valgiai, gėrimai ir muzika. Visi maloniai praleisite popietę.

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Š. M. RUGSĖJO 16 D., 1 VAL. P. P.
CLEVELAND INSTITUTE OF MUSIC
PAVILJONE ("LE PAVILLON")
11021 EAST BOULEVARD
(UNIVERSITY CIRCLE) ĮVYKS

pianistės ANGELĖS KARALIUTĖS KONCERTINIS DEBIUTAS-REČITALIS

Programoje Bacho Angliškoji Suita G-moll, Beethoveno Sonata Op. 22, Mendelssohno Rondo Capriccioso, ir Chopino Nokturnas, Valsas, ir Andante Spianato & Grande Polonaise Brillante.

Bilietai po 3 dolerius gaunami užsakant paštu iš "Friends of the Arts", 1704 Lee Road, Cleveland Heights, Ohio 44118 (telefonas: 731-4675). Prašoma pridėti sau adresuotą voką su pašto ženklu. Šis koncertas yra antrasis "FRIENDS OF THE ARTS" naujai įkurtoje serijoje jauniems lietuviams menininkams.

Angelės Karaliutės rečitalio laukiant

Angelė Karaliutė gimė 1965 m. sausio 4 d., Columbus, Ohio. Vos sulaukus keturių metų tapo našlaite ir jos motinos tėvai, Angelės seneliai Gerda ir Pranas Karaliai pasiėmė mažąją Angelę į Clevelandą ir ją užaugino. Fortepijonu mokėsi nuo trijų metų amžiaus. Tuoju pradėjo reikštis jos nepaprasti gabumai. Ji nuo penkerių metų dalyvavo įvairiuose koncertuose: Ursuline College, Cleveland Institute of Music, Cleveland Music School Settlement, atkreipdama muzikos žinovų dėmesį. Newbury, Ohio pradžios ir vidurinės mokykloje ji buvo keturius metus iš eilės laimėtoja talentų pasirodymuose.

Būdama 13 metų ji laimėjo antrą vietą Ohio Music

Angelė Karaliutė

Teachers Association su ruoštam visiems Ohio jauniems pianistams konkurse. 1978 metais Angelė su seneliais persikėlė į St. Croix,

Virgin Islands. Mokėsi pas Martha Schuman ir Isabel Mason, tuo pat metu lankė privačią High School: Country Day School, St. Croix. 1980 metų vasarą ji gavo stipendiją į Interlochen Muzikos Akademiją. Jos mokytojai buvo Cary Lewis ir Dady Mehta.

Būdama High School Angelė akompanavo pradžios mokyklos ir High School chorams ir grojo fleita kamerinės muzikos ansambliuose. Ji yra laimėjusi matematikos konkursą, buvo pusiaufinalistė "National Merit Scholarship", buvo narė National Honor Society, baigė High School ant rąja savo klasę ir gavo iš mokytojų tarybos specialų pažymėjimą iš kūrybinio meno. Be to, dar gavo daug kitų premijų už išskirtinus atsiekimus ir pasižymėjimus moksle.

Angelė Karaliutė dabar studijuoja Northwestern Universitete Evanston, Illinois. Ji mano siekti diplomo iš fortepijono ir kompiuterių mokslo.

Šią vasarą ji grįžo į Clevelandą ir mokosi pas Antaną Smetoną ir Birutę Smetonienę.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• **RUGSĖJO 2 D.** Balso gegužinė prie ežero.

• **RUGSĖJO 9 D.** Šilinės šventė. 10:30 val. šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos gro tą ir Tautos šventės paminėjimas.

• **RUGSĖJO 16 D.** pianistės Angelės Karaliutės koncertas Cleveland Institute of Music.

• **RUGSĖJO 16 D. 1 val.** prie ežero ramovėnai rengia gegužinę.

• **RUGSĖJO 22 D.** Vasarą palydint Neringos skaučių tunto balius.

• **RUGSĖJO 23 D.** gen. Vlado Nagevičiaus 30 metų mirties paminėjimas. Ruošia Korp! Fraternitas Lituanica, Ramovėnai ir Birutietės.

• **SPALIO 3 D.** Clevelando Vyrų Okteto 25 metų jubiliejinis balius šv. Jurgio parapijos salėje.

• **SPALIO 6-7 D.** L.S.S. Skautininkų skyriaus suvažiavimas.

• **SPALIO 6 D.** Žalgirio šaulių kuopos rudens parengimas Lietuvių namuose.

• **SPALIO 6-7 d.** šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atilaidai).

• **SPALIO 13 D.** Pabaltiečių vakaras. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, estų taryba ir latvių sąjunga.

• **SPALIO 20 D.** Balso 40 metų minėjimas-balius Lietuvių Namuose. Rengia Balso Clevelando skyrius.

• **SPALIO 21 D.** Tėvynės Garsų radijo programos 35 metų sukaktis.

SPALIO 27 D. 25-kių metų sukaktuvinis koncertas ir balius šv. Jurgio parapijos salėje

EKSKURSIJA Į AUSTRALIJĄ

SU CLEVELANDO OKTETU —

SYDNEY, CANBERRA, ADELAIDE IR MELBOURNE,

GRUODŽIO 22 D. — SAUSIO 14 D.

Nakvynės parūpintos pas lietuvius.

Kaina iš CLEVELANDO — \$2,160,

IŠ CHICAGOS — \$2,110.

Grupė tik 32 žmonių maksimumas, dar liko vietų. Skambinti Valdas Žiedonis — Cleveland, Ohio (216) 481-8023 vakarais.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

ANTANAS KALVAITIS

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

BLAHA • CHIARA • DARGIS • DEGUTIS • IGNAS • KEZYS
LINGERTAITIS • PALUBINSKIENE • PETRIKONIS • RIMAS • SILGALIENE
SHUKYS • VASKYS • VENCLAUSKAS • ZOTOVIENE • ZUMBAKIENE

KVIEČIAME APLANKYTI

AMBER STUDIOS INC.

GINTARO GALERIJA

505 EAST 185 STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. 216/531-3500

DIRVA

• F. Šeštokas, St. Petersburg Beach, Fla., atnaujindamas Dirvos prenumeratą pridėjo auką 15 dol. Ačiū.

BOSTON

SUNKIAI SUSIRGO INŽ. VYTAUTAS IZBICKAS

Lietuviškų organizacijų aktyvus veikėjas inž. Vytautas Izbickas labai sunkiai susirgo. Savaitės laike padarytos net dvi didelės operacijos.

Jis guli Faulkner Hospital, 1153 Centre St., Jamaica Plain, Mass. 02130.

Linkime inž. Vytautui Izbickui greit pasveikti, sustiprėti ir vėl grįžti į aktyviųjų lietuvių eiles.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

• Rašytojas Pranas Naujokaitis, sulaukęs 79 m. amžiaus, mirė rugpiūčio 12 d. Patersono ligoninėje. Palaidotas rugpiūčio 16 d. Patersone, N. J., šv. Jono kapinėse.

Atvykęs po karo į Brooklyn, N. Y. buvo vienas steigėjų ir mokytojų lituaninės mokyklos. Rašė katalikiškoje spaudoje, ypač artimai bendradarbiavo Darbininke.

• Magdalena Avietėnaitė, sulaukusi 92 m. amžiaus, rugpiūčio 13 d. mirė Matulaičio slaugymo namuose Putname. Palaidota rugpiūčio 17 vienuolyno kapinėse.

Velionė 1914-20 m. redagavo Worcesteryje Amerikos Lietuvį. 1920 m. grįžusi Lietuvon ligi 1940 m. dirbo Lietuvos užsienių reikalų ministerijoje, buvo Eltos direktorė ir vėliau spaudos ir informacijos departamento direktorė. Atvykusi į JAV, 1949-52 dirbo Detroito univ. bibliotekoje, 1952-1953 socialogijos dėstytoja Annhurst kolegijoje.

• Emilija Tenney, Belleair Beach, Fla., atnaujindama Dirvos prenumeratą pridėjo auką 20 dol.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis.

DIDELĖ SUKAKTIS

Š. m. rugsėjo 16 d., sekmadienį, 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija ruošia savo 85 metų sukakties minėjimą.

Bostono lietuvių apylinkės So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija yra didžiausia lietuvių organizacija, kurios nuosavybėje yra dideli lietuvių namai.

Šie namai yra visiems prieinami ir juose vyksta visa lietuvių visuomeninė, socialinė bei kultūrinė veikla.

Šio namo priežiūra bei išlaikymas reikalauja darbo ir lėšų. Lėšų sutelkimui draugija kasmet ruošia banketą-koncertą, kuris per paskutinius metus yra pasižymėjęs savo įdomumu, lyg lietuvių metinė šventė. Šiame bankete šiais metais dalyvauja dr. A. Budreckis su paskaita apie Bostono lietuvių 85 metų veiklą. Linksmoje dalyje dalyvaus "Jinai ir trys gintarai" iš New Yorko. Jie taip pat gros šokiams. Visiems lietuviams bus įdomu išgirsti apie ankstyvą Bostono lietuvių veiklą, kuri prasidėjo tik į šį kraštą pirmiesiems lietuviams atvykus.

Po šios programos bus skanūs pietūs, kuriuos paruošia klubo šeimininkės.

Visi lietuviai yra kviečiami atsilankyti rugsėjo 16 d. 3 val. p. p. į šį įdomų rengimą. Stalus po 10 asmenų galima užsisakyti pas klubo vedėją Algį Šmitą tel. 268-9058 ar pas valdybos narius.

CAPE COD

PAVYKUSI GEGUŽINĖ

Šiemet Cape Cod vasaros gegužinė įvyko liepos 14 d. didelėm pušim apaugusioje Mandeikio sodyboje. Oras buvo karštas tai pušų pavėsis labai gaivinančiai veikė tuo labiau, kad buvo pagaminti tikrai lietuviški valgiai.

Bilietus dėl loterijos, kuri buvo labai gausi įvairiais fantais ir bonkomis, platino labai sėkmingai Jūratė Aukštikalnienė, Ada Monkienė ir Juozas Ambrozaitis.

Kartu vyko ir dailininko Jono Rūtenio dailės paroda. Buvo daug svečių iš įvairių vietovių.

Apylinkės pirmininkas Vl. Židžiūnas nuoširdžiai padėjo visiems atsilankusiems svečiams ir ypač visiems, kurie prisidėjo prie šios gegužinės paruošimo ir pasisiekimo. Speciali padėka Feliksui Mandeikiui, kuris jau eilę metų leidžia naudotis šia gražia

vietove gegužinėms, taip pat visiems, kurie aukojo loterijai, kepė ir paruošė maistą ir pyragus ir kt. Tai tikrai nuoširdus mūsų visų pabendravimas. Jei tik sveikatos leis bus malonu ir tikimės pasimatyti ir kitais metais.

• Dana Baltienė ir Vladas Jančauskas, abudu našliai, susituokė ir gyvens Cape Cod.

BOSTONO PARENGIMAI

• Rugsėjo 16 d., 3 val. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos 85 metų sukaityvinis banketas.

VIRŠUJE: Lietuviai sportininkai dalyvavę 1984 m. Laisvės olimpiadoje Kanadoje žygiuoja olimpiados atidaryme liepos 5 d. Zaidynėse dalyvavo apie 400 lietuvių, estų latvių ir ukrainiečių sportininkų.

• Rugsėjo 29 d. Kultūrinis renginys šv. Kazimiero garbei So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Spalio 7 d. Laisvės Varpo renginys So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Spalio 14 d., 3 val. Bostono katedroje šv. Mišios šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakčiai paminėti.

• Spalio 21 d. First & Second Church salėje Bostono dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas šv. Kazimiero garbei.

• Lapkričio 3 d. Balfo 72 skyriaus tradicinis rudens pobūvis Sandaros salėje, Brocktone.

• Lapkričio 11 d. šv. Petro parapijos bazaras So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

Help Us Bring Christ Closer to Our Times

be a Sister of

OUR LADY OF THE GARDEN

IN A TRADITIONAL LIFE OF

- Prayer
- Community life
- Teaching
- Nursing
- Social work
- Pastoral work

IN THE COUNTRIES OF...

- United States
- Italy
- South America
- Palestine
- Spain
- India

For more information call or write vocation directress

SISTERS OF OUR LADY OF THE GARDEN

67 Round Hill Road Middletown, Ct. 06457 - Tel. (203) 346-5765

Brangiam tėvui

A. A.

INŽ. JUOZUI AUGUSTINAVIČIUI

mirus, mielas BIRUTĘ ir EGLĘ su šeimomis bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Ramutė, Antanas, Vaidevutis,
Saulius ir Vytautas
Alminauskai
ir
Genutė Nasvytytė

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.